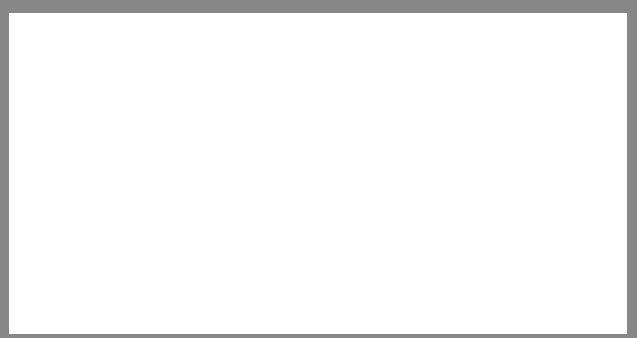
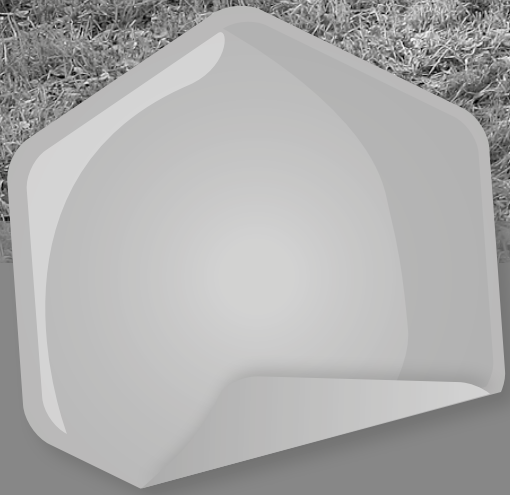
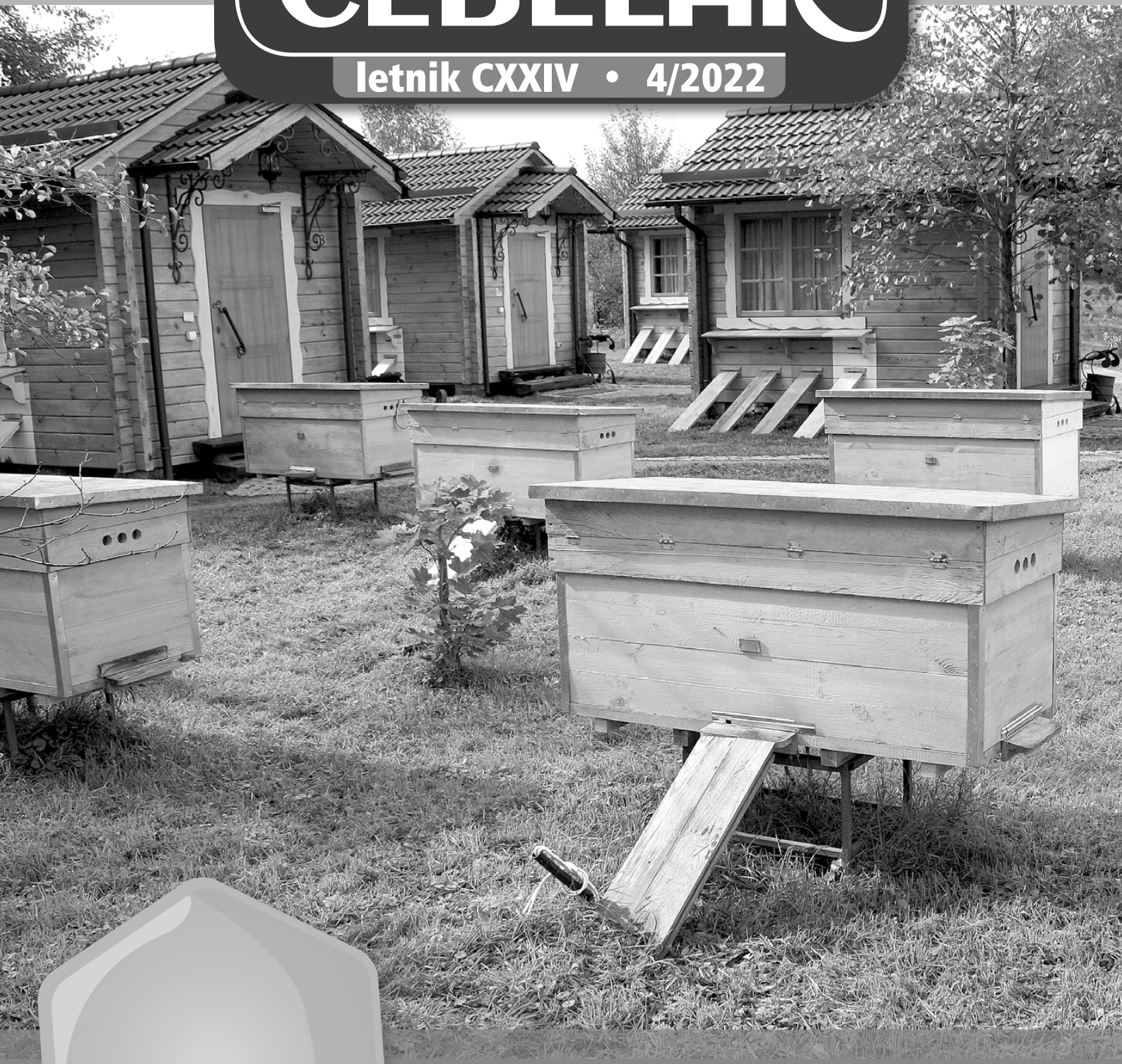

Slovenski ČEBELAR

letnik CXXIV • 4/2022

Seznam terenskih svetovalcev Javne svetovalne službe v čebelarstvu po Sloveniji

Okoliš	Priimek	Ime	Stik	Občine
Gorenjski	Markič	Janez	030/604 028 031/365 021	Kamnik, Komenda, Lukovica, Medvode, Mengeš, Moravče, Trzin, Cerklje na Gorenjskem, Gorenja vas - Poljane, Kranj, Naklo, Preddvor, Šenčur, Žiri
	Pintar	Tomaž	030/604 052 041/602 540	Bled, Bohinj, Gorje, Jesenice, Jezersko, Kranjska Gora, Radovljica, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žirovnica
Celjski	Jernej	Andrej	030/604 064	Bistrica ob Sotli, Dobje, Kozje, Podčetrtek, Radeče, Rogaška Slatina, Rogatec, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelsah, Štore
	Babnik	Peter	030/604 060 041/211 295	Celje, Dobrna, Laško, Slovenske Konjice, Tabor, Vitanje, Vojnik, Zreče, Žalec
	Podrižnik	Franc	030/604 068	Braslovče, Gornji Grad, Ljubno, Luče, Mozirje, Nazarje, Polzela, Prebold, Rečica ob Savinji, Solčava, Šmartno ob Paki, Šoštanj, Velenje, Vransko, Hrastnik, Trbovlje, Zagorje
Podravski	Čuš	Martin	030/604 071	Cerkvenjak, Cirkulane, Destrnik, Dornava, Gorišnica, Hajdina, Juršinci, Kidričevo, Majšperk, Makole, Markovci, Ormož, Podlehnik, Ptuj, Središče ob Dravi, Starše, Sveti Andraž v Slovenskih goricah, Sveti Tomaž, Trnovska vas, Videm, Zavrč, Žetale
	Kitak	Stanislav	030/604 075 041/864 166	Benedikt, Duplek, Hoče - Slivnica, Kungota, Lenart, Lovrenc na Pohorju, Maribor, Miklavž na Dravskem polju, Oplotnica, Pesnica, Poljčane, Rače - Fram, Ruše, Selnica ob Dravi, Slovenska Bistrica, Sveta Ana, Sveta Trojica v Slovenskih goricah, Sveti Jurij, Šentilj
Ljubljanski	Borštnik	Branko	030/604 002 031/336 905	Dobrepolje, Dol pri Ljubljani, Grosuplje, Ig, Ivančna Gorica, Škofljica, Velike Lašče, Vodice, Sodražica, Ribnica, Loški Potok
	Marinko	Roman	030/604 008	Borovnica, Brezovica, Dobrova - Polhov Gradec, Domžale, Horjul, Ljubljana, Log - Dragomer, Logatec, Vrhnika
Primorski	Adrijan	Seljak	041/728 469 030/360 900	Bovec, Cerkno, Kanal ob Soči, Kobarid, Tolmin, Nova Gorica, Brda, Miren - Kostanjevica, Renče - Vogrsko, Šempeter - Vrtojba, Ajdovščina, Idrija, Vipava, Komen
Obalno-kraški	Babič	Klavdijo	030/604 036	Ankaran, Divača, Hrpelje - Kozina, Izola, Koper, Piran, Sežana
Obalno-kraški, notranjski	Anzeljc	Rajko	030/604 041	Ilirska Bistrica, Loška dolina, Pivka, Bloke, Cerknica, Postojna, Bloke
Dolenjski	Kobe	Franc	041/940 606	Dolenjske Toplice, Mirna, Mirna Peč, Novo mesto, Straža, Trebnje, Žužemberk, Litija, Šmartno pri Litiji
Dolenjski, posavski	Sajtl	Vinko	030/604 053	Mokronog - Trebelno, Šentjernej, Šentrupert, Škocjan, Šmarješke Toplice, Brežice, Kostanjevica na Krki, Krško, Sevnica
Pomurski	Madjar	Jakob	041/720 481 041/598 356	Apače, Cankova, Gornja Radgona, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kobilje, Križevci, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota, Puconci, Radenci, Rogašovci, Sveti Jurij ob Ščavnici, Šalovci, Tišina
	Tratnjek	Franc	030/604 084 041/606 013	Beltinci, Črenšovci, Dobrovnik, Lendava, Ljutomer, Odranci, Razkrižje, Turnišče, Velika Polana, Verzej
Koroški	Goričan	Janko	030/604 085 041/332 698	Dravograd, Muta, Podvelka, Radlje ob Dravi, Ribnica na Pohorju, Vuzenica
	Praper	Pavel	030/604 087	Črna na Koroškem, Mežica, Mislinja, Prevalje, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec
Belokranjski	Milinkovič	Dušan	030/604 090	Črnomelj, Kočevje, Kostel, Metlika, Osilnica, Semič

Podatki za stik Veterinarske fakultete – Nacionalnega veterinarskega inštituta:

Enota Murska Sobota, Noršinska cesta 35, 9000 Murska Sobota: Mateja Ratiznojnik, dr. vet. med., 02/534 82 18, 031/622 730, mateja.ratiznojnik@vf.uni-lj.si.

Enota Maribor, Karantanska ulica 37, 2000 Maribor: mag. Vida Lešnik, dr. vet. med., 02/228 37 38, 041/645 792, vida.lesnik@vf.uni-lj.si.

Ljubljana, Inštitut za patologijo, divjad, ribe in čebele, Gerbičeva 60, 1000 Ljubljana: dr. Lucija Žvokelj, dr. vet. med., 01/477 93 71, 041/650 158, lucija.zvokelj@vf.uni-lj.si, Barbara Hočevar, dr. vet. med., 01/477 93 71, 030/706 449, barbara.hocevar@vf.uni-lj.si, Rene Rus, dr. vet. med., 01/477 93 71, 030/466 215, rene.rus@vf.uni-lj.si in Monika Kozar, dr. vet. med., 01/477 93 71, 040/252 781, monika.kozar@vf.uni-lj.si.

Enota Celje, Trnoveljska cesta 1, 3000 Celje: Alenka Jurić, dr. vet. med., 03/428 16 35, 041/900 005, alenka.juric@vf.uni-lj.si.

Enota Novo mesto, Šmarješka cesta 2, 8000 Novo mesto: Anita Vraničar Novak, dr. vet. med., 07/332 51 17, 041/649 495, anita.vranicarnovak@vf.uni-lj.si.

Enota Nova Gorica (pisarna Koper), Ulica 15. maja 17, 6000 Koper: Suzana Skerbiš, dr. vet. med., 05/936 67 70, 041/645 763, suzana.skerbis@vf.uni-lj.si.

Enota Nova Gorica, Pri hrastu 18, 5000 Nova Gorica: mag. Ivo Planinc, dr. vet. med., 05/338 37 00, 041/740 805, ivo.planinc@vf.uni-lj.si.

Enota Kranj, Kranjska cesta 16, 4202 Naklo: mag. Mira Jenko Rogelj, dr. vet. med., 04/277 06 20, 041/645 769, mira.jenkorogelj@vf.uni-lj.si.

Aprilska ponudba – AKCIJA

Aprila imamo na Čebelarški zvezi Slovenije v **akcijski ponudbi** naslednje artikle. Vsa naročila sprejemamo na tel. št.: 01/729 61 00 ali na e-naslov: ines.zunic@czs.si. **Pri nakupu trgovskega blaga imajo člani ČZS 10 % popusta.**

Otroški predpasnik:
11,00 EUR – 10 % = **9,90 EUR**

Koledar za vzrejo matic:
4,00 EUR – 10 % = **3,60 EUR**

Knjiga Čebelje paše v Sloveniji:
21,00 EUR – 10 % = **18,90 EUR**

Kapa s ščitkom: 8,70 EUR
– 10 % = **7,80 EUR**

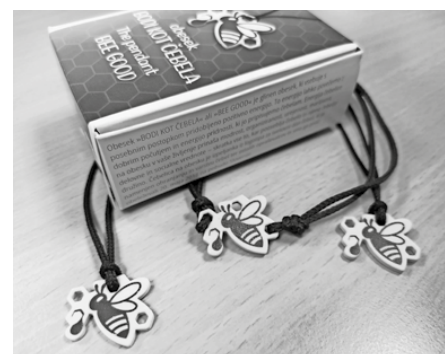
Knjiga Medovite rastline:
24,99 EUR – 10 % = **22,50 EUR**

Obesek Bodi kot čebela ali Bee good

Na voljo je nov »energijski« obesek Bodi kot čebela ali Bee good – kot verižica ali kot zapestnica.

Obesek je glinen in vsebuje s posebnim postopkom pridobljeno »pozitivno energijo« za dobro počutje. »Energija« čebelice na obesku v vaše življenje prinaša modrost, organiziranost, urejenost, marljivost, delovne in socialne

vrednote – skratka vse to, kar pooseblja čebelo in njeno družino. Čebelica na obesku je izpeljanka iz logotipa za svetovni dan čebel, ki je namenjen ohranjanju in varstvu čebel ter drugih oprasovalcev in smo ga prvič obeleževali 20. maja 2018 na pobudo Slovenije. Verižica ali zapestnica *Bodi kot čebela* ali *Bee good* je v darilni embalaži odlično darilo z dodano vrednostjo za družinske člane, za zaposlene, za otroke ... Čebelica ima prav poseben pomen

in »energijo«. **Cena 10 EUR + poštni stroški. Naročila na: ines.zunic@czs.si.**
Tajništvo ČZS

Čebelarška zveza Slovenije nadgrajuje člansko izkaznico ugodnosti

Vsi člani Čebelarške zveze Slovenije boste s člansko izkaznico v prihodnje deležni še več ugodnosti pri raznih ponudnikih blaga in storitev.

Ugodnosti za člane omogočajo:

- Anton Ciglič, s. p.,
- Apartmaji Isabella Kustići (otok Pag),
- Apartmaji Stanka Komparak (otok Korčula),
- Api Kon-takt, d. o. o.,
- BeeConn tehcnice,
- Belokranjski hram, d. o. o.,
- Camp Omišalj (otok Krk),
- Camp Straško (otok Pag),
- Čebelarški center Maribor, Jana Pušnik Pokrivač, s. p.,
- Čebelarstvo Pislak Bali,
- Čebelarstvo Vogrinčič,
- Čebelji raj Noč,
- Kmetijska zadruga Šaleška dolina, z. o. o.,
- Eldema elektronika, Srečko Lavrič, s. p.,
- Kipgo, d. o. o.,

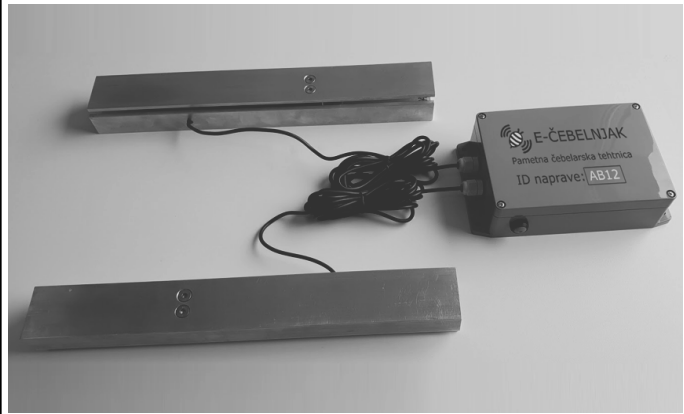
- Kokos Agency, d. o. o.,
- Liburnia Riviera Hotels (Opatija),
- Majskaj, d. o. o.,
- Marjan Dolinšek, s. p.,
- Medium, d. o. o.,
- Muzeji radovljiske občine,
- Peter Potočnik, s. p.,
- PC Doktor, Luka Dobovičnik, s. p.,
- Prva osebna zavarovalnica, d. d.,
- Sabina Pirš, s. p., Gostišče pri čebelici,
- Slovenia Eco Resort,
- Šport hotel Pokljuka,
- Štefan Šemen, s. p.,
- Terme Snovik,
- Trajnice Golob Klančič,
- Turistično čebelarstvo Pavlovič,
- cenejša samoplačniška usposabljanja ČZS in 10-% popust na trgovsko blago.

Vsi ponudniki blaga in storitev so objavljeni na naši spletni strani, kjer je opisana tudi oblika ugodnosti: www.czs.si/content/X9.

V Slovenskem čebelarju bomo mesečno dopolnjevali seznam ponudnikov storitev ugodnosti.

Nagradna čebelarstva križanka WWW.NAJMEDI.SI

							AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	IZDELOVALEC, POPRAVLJAVEC SODOV	TROPSKI KRAJI	ZASTRUPITEV Z ALKALNIMI SNOVMI	DENIS AVDIČ	IVJE	ODSTRANITEV DIVJADI S STRELJANJEM	NINA OSEENAR			
							VEČJI ŠPORTNI OBJEKT	1									
							BRITANSKI FILMSKI IGRALEC BLOOM						3				
							NAPRAVA V LUKI AMERIŠKI IGRALEC EFRON				JONATHAN SWIFT					SKRB, NEGOVANJE	
											DRHAL, SODRGA						
POMOČ: ATAIR LEVIT MALEK SALDANA	DVOBOJ	ALKOHOLNA PIJAČA IZ MEDU	EDWARD NORTON	GLAS PRI ŠKRTANJU	ILOVICA	SREDSTVO S ČAROVNO MOČJO GL. MESTO ZAMBUJE							ROBERT ERJAVEC				
													ŠTRAJK				
KDOR RAD SMEŠI					12				POLIVINIL-KLORID	RAZPON, VELIKOST		4					
										GRŠKI BOG VOJNE							
MEDNARODNO ZDRUŽENJE KNJIŽEVNIKOV								MEHIŠKI PESNIK IN PISATELJ (OCTAVIO)					POD DEL SATA S TROTOVSKIMI CELICAMI				
OSKAR DEV			SVETLO RDEČE VINO					DURI							VEDA O LETENJU Z LETALI, LETALSTVO	KORUZNI STORŽ	
			ČOLN ZA TUNOLOV					IZLIV, IZTEKANJE									
AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC (BRAD)						ROCKER COOPER VESELO VRISKANJE PASTIRJEV			13				PRETEPAČ AMERIŠKI FILMSKI IGRALEC (RAMI)				
ILUSTRATOR MAVEC				KOMANDA						FIGE		8					
										ANA DOLINAR							
24 UR				HUDIČEVA PODOBICA BRAZILSKI DIRKAČ F1 (AYRTON)		6					NAJSVETL. ZVEZDA V ORLU SODOBNIK KELTOV						
EVROPSKA VESOLJSKA AGENCIJA																	
USTNI APARAT ČEBEL ZA GRIZENJE			AVSNIKOV BRAT (VILKO)					JED, HRANA							ANDRAŽ HRIBAR		11
							STAREJŠI VW MODEL								NAŠA MISS LETA 2006 MULEJ		
NAŠA IGRALKA (TINA)	7									DIAKON, DUHOVNIK KISLA REPA ALI ZELJE					9	BANJA ZA KOPANJE	
PRETPANJE, RUVANJE					5			FOLK ROCK SKUPINA IZ ZAGORJA OB SAVI	PETELINJI GLAS LAZARIST, MISIJONAR OPEKA								
IVAN SIVEC			NE TIČ NE MIŠ											PEVKA ZORJAN SKLADATELJICA FORTE			
			ŽENIN ALI MOŽEV OČE														
6. GRŠKA ČRKA						TRESENJE					PLANTAŽA						
						TVORBA V PANJU					AFRIŠKI VELETOK						
PEVKA SOKLIČ						AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA (ZOE) TELUR											
SPISEK, SEZNAM								PESNIK FRITZ	10								
ZBOR OSMIH PEVCEV								AVSTRALSKI MEDVEDEK VREČAR									

Nagradno geslo:

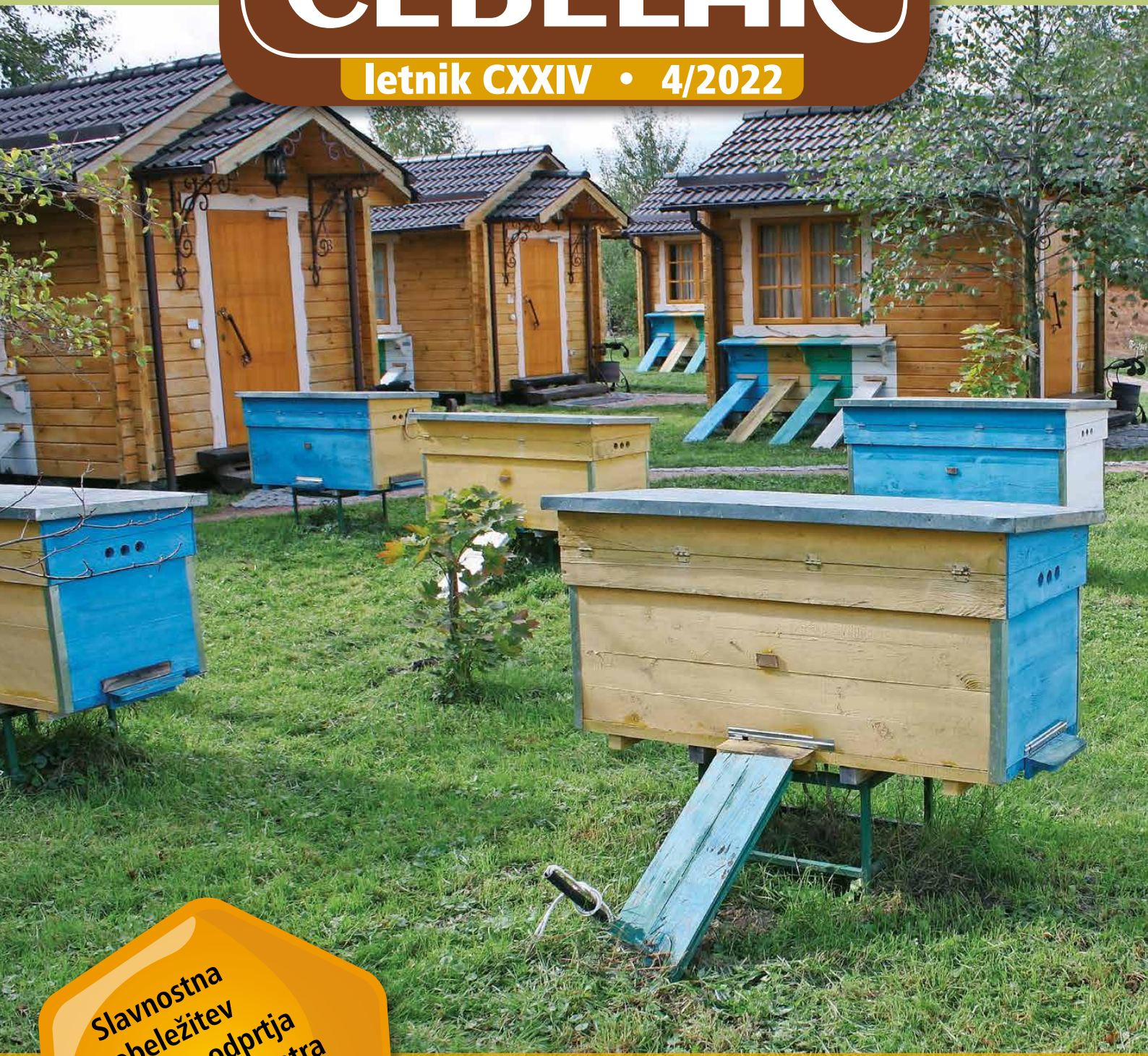
1	2	3	2	4	5	6	7	1	8	9	10	11	9	5	12	13	6
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	---	---	----	----	---

Nagrada: popust v znesku 50 EUR pri nakupu pametne čebelarstva tehtnice E-čebeljak, Miha Benedik, s. p., Vurnikova ulica 11, 1000 Ljubljana, www.najmedi.si. **Geslo nagradne križanke za žreb zmagovalca pošljite skupaj s svojimi osebnimi podatki do 5. aprila 2022 na e-naslov: info@czs.si.** Rešitev križanke v SČ 3/2022: tehtnica e-čebeljak, izžrebanec: Aleksander Pucelj.

Slovenski ČEBELAR

letnik CXXIV • 4/2022

Slavnostna
obeležitev
20-letnice odprtja
čebelarskega centra
Slovenije

- Stanje rastlin na začetku pomladi 2022
- Sezona osmukanja cvetnega prahu
- Vpliv velikosti plemenilnikov na kakovost vzrejenih matic

19. ČEBELARSKI PRAZNIK SLOVENIJE

in 5. PRAZNOVANJE SVETOVNEGA DNE ČEBEL
Dolenjske Toplice, 21. maj 2022

Prireditev organizira ČD Straža - Dolenjske Toplice v sodelovanju s Čebelarstvo zvezo Slovenije in pod častnim pokroviteljstvom Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS.

Proslavo s slavnostnimi govorniki in kulturnim programom ter kosilo in druženje ob zvokih narodnozabavnega ansambla bodo dopolnile bogate razstave, zanimive predstavitve in delavnice. Po prireditvi se boste obiskovalci lahko vključili v druge spremljajoče dejavnosti:

- kmečka razstava,
- delavnice,
- predstavitev čebelarstva,
- ogled Čebelarstva Kapš v Rumanji vasi – 3 €,
- Destilarna in čokoladnica Berryshka – 5 €,
- Čebelarški dom Podstenice v Kočevskem rogu – brezplačno,
- Hudičev turn in depo v Soteski – brezplačno,
- kopianje v Balnei Hotela Krka – po 30-% znižani ceni.

Vsa društva bodo v mesecu marcu prejela vabila s podrobnim programom ter navodili za prijavo udeležbe.

Lepo vabljeni!

Informacije

Polona Vrtaar, delavka za turizem in kulturo:
polona.vrtar@dolenjske-toplice.si, tel. št.: 040/396 639.

V popoldanskem času:
Dušan Tisovec, tajnik:
cdstrazatoplice@gmail.com, tel. št.: 041/880 727, ali

Tone Andrejčič, predsednik:
tone.andrejic@guest.arnes.si,
tel.: 051/258 283.

Spoštovane čebelarke in čebelarji!

Zimo najdemo le še v višjeležečih krajih, toplo sonce kar vabi k spomladanskim opravilom. In kar nas najbolj veseli, naše čebele postajajo vse dejavnejše. Sam se že veselim mirnih trenutkov, ki jih bom v razmišljanju o novih podvigih preživeljal v družbi izredno organiziranih prijateljic. Priznam, da delo ni vedno lahko, čebelarjenje je dejavnost, ki zahteva veliko znanja in časa, je pa nagrada za uspešno opravljeno delo sladka.

Zelo sem ponosen, da lahko tudi Pošta Slovenije podpira različne dejavnosti na področju zaščite čebel in naravnega okolja, v katerem živimo. Leta 2018 smo tako v počastitev svetovnega dneva čebel, ki ga praznujemo 20. maja in ki ga je prav na slovensko pobudo leto prej sprejela Organizacija združenih narodov, izdali poštno znamko s podobo očeta modernega čebelarstva Antona Janše in avtohtone kranjske čebele. Anton Janša je povzročil revolucijo v tedanjem čebelarstvu, kranjska čebela oziroma kranjska sivka pa je zaradi svoje mirnosti in delavnosti cenjena in iskana po celem svetu. Slovenija je od nekdaj močno povezana s čebelarstvom in ohranjanjem čebel.

Pri širjenju slovenske avtohtone rase čebel je čebelarstvo svet od nekdaj močno povezan s pošto in veseli smo, da smo pomagali razširiti to pomembno raso čebel daleč čez naše meje. Vzrejevalci matic so pred več kot 100 leti prav s pomočjo pošte razširili kranjsko čebelo po svetu. Celo na Japonsko in v Ameriko.

Vzrejevalci matic pošiljajo kranjske sivke po pošti tudi danes. Med majem in septembrom te občutljive pošiljke potujejo na različne konce Slovenije in sveta, pač tja, kjer podnebje dovoljuje vzrejo kranjske čebele. Da prispejo varno na cilj, za transport uporabljajo transportne matičnice, ki jih vzreditelji opremijo s hrano in čebelami spremljevalkami ter jih zapakirajo v posebej označene pošiljke.

Naj zaključim z iskreno pohvalo Čebelarstvo zvezi Slovenije in njenemu predsedniku Boštjanu Noču za dobro organiziranost zveze in delo, ki ga opravljajo na področju ohranjanja medovitih rastlin, ter za prizadevanje za zmanjševanje negativnega vpliva na okolje in ohranjanje čebel.

S posaditvijo medovite lipe, simbola slovanstva, ob Hiši kranjske čebele smo se tudi v Pošti Slovenije zavezali k nadaljnjim korakom in podpora družbeno odgovornim projektom, ki v svojem bistvu ozaveščajo širšo javnost o pomembnosti ohranjanja čistega in zdravega okolja za čebele in druge opraševalce. Brez čebel namreč ni življenja. Verjamem, da se bodo naše poti še dolgo pozitivno prepletale in da bomo skupaj naredili veliko dobrega.

Vsem čebelarkam in čebelarjem želim, da bi letošnji pogoji blagodejno vplivali na čebelji pridelek.

Tomaž Kokot, mag.
generalni direktor Pošte Slovenije

Razstava akvarelov Ludvika Kosa v Galeriji Sivka v Čebelarskem centru Slovenije

Ludvik Kos se je rodil leta 1952 v Osredku pri Šentjanžu na Dolenjskem. Po končani osnovni šoli je obiskoval poklicno šolo v Ljubljani, nato pa nadaljeval z zaposlitvijo v radeški papirnici. Takrat je ustvaril prva olja na platnu, sčasoma pa začel uporabljati še druge tehnike, kot so akvarel, akril, oglje in suhi pastel. V svojem dolgoletnem slikarskem delovanju je poslikal mnogo sakralnih in posvetnih objektov. Eno večjih del je bila priprava scene za zgodovinsko tragedijo Viljem Ostrovrhar. Od leta 2004 je dejaven član Društva ljubiteljev likovne umetnosti Radeče, v okviru katerega prenaša svoje slikarsko znanje tudi na vedoželjne osnovnošolce. Po upokojitvi je prišel njegov slikarski konjiček še bolj do izraza in začel se je udeleževati slikarskih kolonij po vsej Sloveniji. Ludvik je ljubiteljski slikar, njegove slike so odraz lepote, kakršno vidi in občuduje. Slikanje je le eden od

njegovih priljubljenih konjičkov, ukvarja se še s čebelarstvom, zborovskim petjem in pohodništvom. Razstava bo na ogled do 30. aprila 2022.

Čebelarstvo zveza Slovenije

KAZALO

UVODNIK

Tomaž Kokot, mag.97

OBVESTILA ČZS 99

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

Aleš Bozovičar: Stanje rastlin na začetku pomladi, 25. marca 2022 100

Vlado Auguštin: Vzroki za slabše in njihova sanacija 101

Aljaž Debelak: Pred nami je sezona osmukanja cvetnega prahu 103

dr. Peter Kozmus: Ali ima velikost plemenilnikov vpliv na kakovost vzrejnih matic? 105

Matija Koštomaj in Ivana Kovačević: Seleksijsko delo na vzrejnem okrožju Bohor in na plemenilni postaji Podskalica v sezoni 2021 106

dr. Andreja Kandolf Borovšak: Vsebnost vode v medu 109

Simon Golob: Čebelnjak mora biti postavljen na primernem mestu in registriran 111

ČEBELA V SLOVENSKI BESEDI

Ljudmila Bokal: Uganke, povezane s čebelarstvom 113

DELO ČEBELARJA

Gorazd Trušnovc: Čebelarjeva opravila v aprilu 114

IZ ČEBELARSKIH DRUŠTEV 116

OBVESTILA ČZS 117

OGLASI 123

V SPOMIN 128

INDEX

EDITORIAL

Tomaž Kokot, MSc.97

ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA 99

FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK

Aleš Bozovičar: The condition of the plants at the beginning of spring, March 25, 2022 100

Vlado Auguštin: Causes of weak colonies and their rehabilitation 101

Aljaž Debelak: The pollen harvesting season is ahead of us 103

Peter Kozmus, DSc: Does the size of mating hives affect the quality of reared queens? 105

Matija Koštomaj and Ivana Kovačević: Selection work at the Bohor breeding district and at the Podskalica breeding station in the 2021 season 106

Andreja Kandolf Borovšak, DSc: Water content in honey 109

Simon Golob: The beehouse must be placed in a suitable place and registered 111

THE BEE IN THE SLOVENIAN WORD

Ljudmila Bokal: Riddles related to beekeeping 113

BEEKEEPER'S WORK

Gorazd Trušnovc: Beekeeper's tasks in April 114

FROM BEEKEEPERS' ASSOCIATIONS 116

ANNOUNCEMENTS BY BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA 117

ADS 123

IN MEMORIAM 128

PODATKI ZA STIK ČEBELARSKA ZVEZE SLOVENIJE

Predsednik ČZS: Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, nocb@czs.si

Vodja služb ČZS: Lidija Senič, vodja služb ČZS: 01/729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si

Priznana rejska organizacija: Peter Kozmus, strokovni vodja PRO: 01/729 61 16, 041/352 997, peter.kozmus@czs.si

Opazovalno-napovedovalna služba: Aleš Bozovičar, opazovalec in napovedovalec čebeljih paš: 01/729 61 31, 041/644 217, ales.bozovicar@czs.si,

avtomatski telefonski odzivnik: 01/729 61 20,

https://cebelar.czs.si/User/Login?returnUrl=/

Svetovalci specialisti za tehnološko čebelarjenje:

Vlado Auguštin: 01/729 61 12, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si

Simon Golob: 01/729 61 12, 030/604 015, simon.golob@czs.si

Svetovalci specialisti za ekonomiko:

Tina Žerovnik: 01/729 61 04, 040/436 513, tina.zerovnik@czs.si

Petra Bračko: 01/729 61 04, 040/436 518, petra.bracko@czs.si

Svetovalci specialisti za zagotavljanje varne hrane:

Andreja Kandolf Borovšak: 01/729 61 33, 040/436 514, andreja.kandolf@czs.si

Aljaž Debelak: 01/729 61 29, 040/436 519, aljaz.debelak@czs.si

Tomaž Samec: 01/729 61 18, 040/436 517, tomaz.samec@czs.si

Uredništvo: Marko Borko, urednik: 01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si,

www.czs.si/slovenskicebelar.php

Glasiloslovenskičebelarje ustanovilo Slovensko čebelarstvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarstvo zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Vpisano je v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS, pod zaporedno številko 585.

Tel.: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si

Transakcijski račun ČZS: SI56 0318 6100 2214 727, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Uredniški odbor:

Marko Borko, Brane Borštnik, Vladimir Fajdiga, Janez Gregori, Mira Jenko Rogelj, Andreja Kandolf Borovšak, Anton Žakelj

Urednik:

Marko Borko

Uredništvo:

01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php

Lektorica:

Mojca Pipan

Oddaja prispevkov:

Članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Avtorji naj v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarstvom terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva.

Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Reklamni oglasi in osmrtnice:

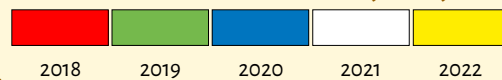
Cela stran: 1044 € (zunanja stran ovitka), 816 € (notranjost, živi rob), 594 € (notranjost, pol strani: 522 € (zunanja stran ovitka), 414 € (notranjost živi rob), 300 € (notranjost), tretjina strani: 198 €, četrtina strani: 144 €, petina strani: 102 €, desetina strani: 42 €. Oblikovanje reklamnega oglasa: cela stran in polovica strani 60 €, tretjina, četrtina, petina, desetina 48 €. Popravki reklamnega oglasa: 1–10 popravkov 2,4 €, 11 ali več popravkov 6 €. Popust pri ceni za 4- do 6-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 7- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %. Člani ČZS lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,3 €. Splošni oglasi po 0,3 € za besedo, enako velja tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Osmrtnice ne smejo biti daljše od 130 besed. Vse cene so brez DDV. Politika oglaševanja ter cenik oglasov in osmrtnic v glasilu Slovenski čebelar z dne: 11. novembra 2019 je objavljena na spletni strani ČZS.

Priloga za tisk in tisk: Para, d. o. o., Celestinova ulica 1, 1000 Ljubljana. Tiskano na papirju s certifikatom FSC (trajnostno gospodarjenje z gozdovi). Naklada: 7.950. Tiskano: 28. 3. 2022.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

Fotografija na naslovnici: Apiterapevtski center Pčelandija v kraju Vyšpil pri Žitomirju, 150 km zahodno od Kijeva z apikomorami oz. terapevtskimi čebeljnaki za vdihavanje čebeljega aerosola v ozadju, v ospredju pa z značilnimi ukrajinskimi panji s širjenjem čebelje družine v širino. Posnetek je bil narejen septembra 2013 v času kongresa Apimondie v Kijevu. Foto: Marko Borko.

Mednarodna barvna koda za označevanje čebeljih matic

Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si, Barbara Dimc, tajnik: 01/729 61 02, 041/370 409, barbara.dimc@czs.si, Ines Zajc Žunič, poslovna sekretarka: 041/337 854, ines.zunic@czs.si, Zlatica Kovačević, administrativna delavka: 01/729 61 24, 030/604 009, zlatica.kovacevic@czs.si

Čebelarstvo knjižnica Janeza Goličnika (vsak prvi delovni četrtek v mesecu med 15. in 18. uro): 01/729 61 11, cebelarskajniznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php

Ohranimo čebele: www.oхранimo-cebele.si

Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php

Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php

Uradne ure JSSČ:

Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica (v Čebelarstvu centru Slovenije): ponedeljek od 10.00 do 14.00, četrtek od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Mestni trg 4, 8330 Metlika: ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Rožna dolina 50/a, 4248 Lesce (v Čebelarstvu razvojno-izobraževalnem centru): ponedeljek od 10.00 do 14.00.

Dobrna 1a, 3204 Dobrna (v Kulturnem domu Dobrna): ponedeljek od 10.00 do 14.00 in petek od 8.00 do 10.00.

Ulica Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota (na sedežu Kmetijsko gozdarskega zavoda Murska Sobota): ponedeljek od 10.00 do 14.00.

Streliška ulica 150, 2000 Maribor (v Čebelarstvu centru Maribor): petek od 8.00 do 10.00.

Vabilo na 71. redni občni zbor Čebelarske zveze Slovenije

V skladu z 2. odstavkom 18. člena Pravil ČZS sklicujem 71. redni občni zbor Čebelarske zveze Slovenije v soboto, 9. aprila 2022, ob 9. uri na sedežu Čebelarske zveze Slovenije, Brdo 8, 1225 Lukovica.

Predlog dnevnega reda:

1. Slavnostni začetek in izvolitev delovnih organov občnega zbora.
2. Razglasitev prejemnikov in podelitev odličij Antona Janše.
3. Podelitev predsednikovih priznanj.
4. Poročilo verifikacijske komisije.
5. Poročilo o uresničitvi delovnega in finančnega načrta ČZS za leto 2021 in predsednikovo poročilo.
6. Poročilo Nadzornega odbora ČZS.

7. Razprava o poročilih.
8. Sprejem revidiranega poslovnega poročila ČZS za leto 2021.
9. Sprejem delovnega in finančnega načrta ČZS za leto 2022.
10. Delegatska vprašanja in predlogi.

Na občnem zboru imajo delegati pravico glasovati le po pisnem pooblastilu čebelarskega društva – polnopravnega člana ČZS. Delegati morajo biti člani Čebelarske zveze Slovenije. Vabimo vas, da se občnega zbora udeležite, in vas lepo pozdravljam.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

Vabilo na slavnostno obeležitev 20-letnice odprtja Čebelarskega centra Slovenije

Čebelarska zveza Slovenije letos obeležuje 20-letnico odprtja Čebelarskega centra Slovenije na Brdu pri Lukovici. Vsi čebelarji ste zaslužni, da smo lahko danes izjemno ponosni na svoj Čebelarski center Slovenije, ki je edinstven tako pri nas kot v svetu. 20 let je dolga doba, a hkrati tudi kratka. Veliko prijateljstev, izkušenj, srečanj, nepozabnih dogodkov se je stkalo tukaj, zato vas vabimo, da se **9. aprila 2022 ob 9.00** udeležite občnega zbora ČZS. Po končanem občnem zboru bosta sledili tudi

kratka slovesnost s kulturnim programom in pogostitev z druženjem. Vsa društva zaradi organizacije dogodka prosimo, da prisotnost delegatov sporočite predhodno na e-naslov: barbara.dimc@czs.si. Na srečanju bo vsako društvo prejelo spominsko darilce ob 20-letnici odprtja Čebelarskega centra Slovenije. V čast in veselje nam bo, če nas boste počastili s svojim obiskom.

Boštjan Noč, predsednik ČZS

Pohod ob 20-letnici odprtja Čebelarskega centra Slovenije

S pohodom bomo letos obeležili 20-letnico odprtja Čebelarskega centra Slovenije. Start bo v dopoldanskih urah 26. maja 2022 iz Ljubljane, nato nas bo pot vodila skozi Ljubljano do Trzina, Domžal, Doba in Lukovice na Brdo. Naš cilj bo na Čebelarski zvezi Slovenije v poznih popoldanskih urah. Vabimo vsa čebelarska društva, pohodnike in vse, ki imate radi nove izzive, da se nam pridružite pri vsaj kakšnem kilometru. Skupaj bomo prehodili pribl. 25 kilometrov. Z nami boste lahko

prehodili celotno pot ali se nam pridružili in z nami prehodili vsaj delček poti. Letošnja pot ne bo dolga in prav tako ne naporna, zato pričakujemo, da se nam pridružite v čim večjem številu. Podrobnejši načrt poti z vmesnimi postanki in programom bo objavljen v naslednji številki SČ. Predprijave in druge informacije na: ines.zunic@czsi ali 01/7296-100.

Ines Zajc Žunić, poslovna sekretarka ČZS

Pridružite se moškemu pevskeemu zboru ČZS

Moški pevski zbor Čebelarske zveze Slovenije vabi v svoje vrste nove pevce – predvsem tenorske glasove. Čebelarji pevci (zaradi specifičnosti pevske vaje je zaželeno, da imajo pevske izkušnje), vabljeni, da se nam pridružite. Pevske vaje so dvakrat mesečno na sedežu ČZS v Lukovici. Podrobnejše informacije na številki: 041/722 860 (Tone Krivec), ali na e-naslovu: krivec.anton@t-1.si.

ČZS

Foto: arhiv ČZS

Stanje rastlin na začetku pomladi, 25. marca 2022

Aleš Bozovičar

vodja Opazovalno-napovedovalne službe

ales.bozovicar@czs.si

Težko začnemo pisati o novi sezoni, ne da bi se ozrli na lansko, ki je bila po paši in donosih medu zelo slaba. A dolgotrajno neugodno vreme se je vendarle po dolgem času končalo s kolikor toliko normalnim zaključkom jeseni in z mrzlo zimo, ki z izjemo 14 toplih dni v februarju vztraja vse do zadnje tretjine marca (t.j. zaključka redakcije aprilske številke SČ).

Nadpovprečno topla druga polovica februarja je spodbudila cvetenje prvih spomladanskih rastlin (navadne leske (*Corylus avellana*), črnega teloha (*Helleborus niger*), spomladanske rese (*Erica carnea*), pomladanskega žafrana (*Crocus vernus*), navadnega malega ter velikega zvončka (*Galanthus nivalis* in *Leucojum vernum*), trobentice (*Primula vulgaris*) ...) in tudi spodbudila predvsem razvoj brstov drugih zgodnejših rastlin (divje češnje (*Prunus avium*), rešeljike (*Prunus mahaleb*), črnega trna (*Prunus spinosa* L.), zgodnjih sadnih drevesnih vrst ...). Hkrati so se v večjem delu države prebudile tudi čebele, ki so v panje že lahko prinesle prve koške cvetnega prahu. Predvsem so letos izkoristile cvetni prah navadne leske, ki ga v zadnjih letih zaradi neugodnega vremena niso mogle. Na zgodaj toplih legah se je ob koncu februarja prebudila tudi vrba, ki sicer uspeva v težjih pogojih. Zaradi zelo nizkih nočnih temperatur pa je slabše izločala cvetni prah in predvsem nektar. Čebele zato od zgodnjega razvoja vrbe niso imele veliko. Šele v zadnjih dneh marca, ko so noči postale toplejše, so se donosi z vrbe izboljšali. Čebele so v tem času še vedno s pridom izkoriščale tudi pašo na zgodnjih znanilcih pomladi, saj so njihovo cvetenje, ki se je začelo februarja, nizke temperature podaljšale globoko v marec.

Nizke temperature so ugodno zavirale tudi razvoj zgodnjega sadnega drevja. Na vzhodu, jugu in priobalnem delu naše države smo do druge polovice marca lahko videti le kakšno posamezno cvetoče drevo ringloja in marelice. V ostalih delih države so v tem času drevesa imela nabrekle brste vendar so nadaljnji razvoj zadrževale nizke temperature in pomanjkanje vlage. Podobno je bilo tudi pri divji češnji in drugih zgodnjih sadnih drevesnih vrstah, ki so začele z nadaljevanjem

Uspesni razvoj velikega kaparja na vzorcu smrekovih vejic, nabranih na območju Javornikov

razvoja in cvetenjem v toplejših predelih države šele v zadnjem tednu marca.

Na dež in toplejše temperature je čakala tudi oljna ogrščica. Ocenjujemo, da letos raste na nekaj več površinah kot lani, vendar je njen delež žal še vedno skromen. Vremenska napoved je bila ugodna vse do zadnjega tedna marca, saj so nočne temperature bile ves čas pod 0 °C, kar je zaviralo njen razvoj in razvoj vseh drugih rastlinskih vrst, med drugim tudi robinije. Počene brste in prve poganjke smo beležili po 22. marcu le na Koprskem in Goriškem delu Primorske.

Če je bilo vreme ugodno z vidika temperatur, pa ni bilo ugodno z vidika vlage; grožnja suše je bila še toliko večja zaradi stalnega vetra. Mesec marec je torej povsem upravičil svoje staro ime – sušec.

Bolj kot preteklo stanje vas verjetno zanima, kakšno bo prihodnje. Zanesljivejše napovedi čebeljih paš seveda še ni. Obetavne znake medenja lahko v trenutku izniči neugodno vreme. Za večino medovitih rastlinskih vrst

lahko napovedujemo medenje le na podlagi dogajanj preteklih let. Nekaj več možnosti imamo le pri smreki, kjer na vzorčenih vejicah ocenjujemo številnost povzročiteljev medenja, predvsem velikega in malega kaparja.

Letošnje obdobje nizkih temperatur je daljše od lanskega, kar preprečuje prezgodnji razvoj rastlin. Zato upamo, da bodo ob morebitni pozebi rastline v fenološki fazi, ki je manj dovzetna za poškodbe. Druga pomembna pozitivna razlika je, da so bile lani rastline v ciklu manjšega cvetenja, zlasti javor in lipa. Letos pričakujemo nasprotno, obilnejše cvetenje. Kostanj tem ciklom ni toliko podvržen; na njegovo cvetenje in medenje vpliva predvsem vreme v času cvetenja.

Ob lanskem poznem razvoju hojevih uši, ob njihovem podaljšanju v pozno jesen ter ob upoštevanju, da imajo ušice malo plenilcev, lahko pričakujemo, da se bodo letos razvile prej.

Tudi letos smo vzorčili smrekove vejice po vseh večjih sestojih v državi. Rezultati so pričakovano slabi. Pozeba škoduje drevesnim poganjkom rastlin, hkrati pa uničuje povzročitelje medenja v času, ko postanejo dejavni in začno sesati drevesni sok. Najdovzетnejša za pozebo sta veliki in mali smrekov kapar. Njun razvoj smo opazili le na območju Javornikov (Slika 1). Letošnje presenečenje pa je najdba smrekove ušice, najverjetneje sivozelene lisaste smrekove ušice (*Cinara pruinosana* Htg.), ki pa ji še ne prepisujemo večjega pomena za čebele. Ušice smo našli na vzorcih z območja Javornikov in Zgornje Savinjske doline. V domači kleti so se celo tako dobro razvile, da so intenzivno izločale (Slika 2).

Foto: Aleš Bozovičar

Uspešni razvoj in izločanje ušic na vzorcu smrekovih vejic

Nadaljnji razvoj povzročiteljev medenja bomo spremljali in vas o njem sproti obveščali.

Ob tej priložnosti bi vas radi še seznanili, da bo letos seznam čebelarских tehtnic za obveščanje o medenju po ONS-sistemu daljši, saj bodo na njem tudi tehtnice, za katere skrbijo čebelarška društva. Podatki z nekaterih od teh tehtnic še nekoliko nihajo, zato vas prosim za nekaj strpnosti; do začetka donosov bomo to pomanjkljivost odpravili. 🍯

Vzroki za slabiče in njihova sanacija

Vlado Auguštin

svetovalec JSSČ za tehnologijo čebelarjenja
vlado.augustin@czs.si

V vsakem čebelnjaku imamo nadpovprečne družine, ki so zelo mirne, živalne in prinesejo rekordne količine medu, in podpovprečne, katerih del so slabe družine.

Moč čebelje družine ocenjujemo po številu zasedenih ulic. Pri tem ne upoštevamo satov, na katerih čebele ne sedijo strnjeno v večjem številu in ne pokrivajo večje površine. Spomladi je panj močan, če je ob prvem pregledu v njem približno 15.000 čebel. Takšna družina zaseda od pet do sedem satov oziroma od šest do osem ulic. Družine, ki zasedajo manj ulic, so slabiči. Med slabiče prištevamo vse čebelje družine, pri katerih stare

izrabljene čebele znatno hitreje odmirajo, kot pa se porajajo nove mlade.

Pri dobri čebelarški praksi in pri prizadevanju za večjo gospodarnost v čebelarstvu moramo vedno skrbeti, da je slabičev čim manj. Samo močne družine lahko v kratkem času, kolikor paše trajajo, prinesejo presežke, ki jih lahko iztočimo.

Vzrokov, da se pojavijo v čebelnjaku slabe družine, je več. Eden od vzrokov je lahko v matici. Matica s svojimi lastnostmi vpliva na potomstvo, kar se kaže v zmanjšanem zaleganju. Vzroki, da je matica manj produktivna, so lahko tudi dedni. To pomanjkljivost odpravimo in izboljšamo s ciljno odbiro dobrih matic ali z zamenjavo slabih matic. Sodobnega čebelarjenja ni brez izbranih zelo plodnih matic. Samo take zagotavljajo hiter razvoj in veliko živalnost družine, s tem pa tudi njen donos celo čebelarško leto. **Odgovorni čebelarji si vestno zapisujejo, kakšna sta stanje in kakovost vsake matice**

v čebelnjaku, tako da lahko že na začetku čebelarске sezone načrtujejo potrebne zamenjave. Matice kranjske čebele so sicer lahko plodne več kot štiri leta, vendar jim plodnost po drugem letu začne usihati. Zato jih mnogi čebelarji v svojih gospodarskih panjih zamenjajo kar vsako leto. S tem si zagotovijo, da čebele kar najbolj izkoristijo pašne in prinesejo obilo medu, cvetnega prahu, omogočijo pridobivanje matičnega mlečka, čebelarjeva opravila pa napravijo res učinkovita.

Pri kontroli starosti matic si pomagamo tako, da se odločimo za enega od načinov označevanja matic. To je priporočljivo zaradi lažjega in hitrejšega izvajanja nekaterih opravil v čebelji družini, še posebej pri prevešanju v AŽ-panju, pri vzreji matic in pri izvajanju apitehničnih ukrepov (izdelava narejencev in ometencev). Pri vseh teh opravilih je namreč treba najprej poiskati matico.

Razne telesne poškodbe matic ob pregledih in večji napadi zajedavcev, kot so varoje ter nosema, prav tako močno zmanjšajo obseg zaleganja matice.

Poleg slabe matice so za slabe družine v čebelnjaku še drugi vzporedni vzroki.

Med najpogostejšimi so naslednji:

- pomanjkanje hrane kot vzrok za zmanjšanje ali popoln zastoj v zaleganju matice;
- nezadostno število mladih čebel, posebno ob zazimljenju, ki bi spodbudile matico k zaleganju;
- vse vrste bolezni nosestavosti, poapnela zalega, huda gniloba čebelje zalege ter varoj;
- nenadno izropanje družin, ki se kot slabiči niso mogle ubraniti pred roparicami;
- popolna izrojitev družine;
- pomanjkanje prostora za zaleganje, kar se zelo pogosto dogaja na izdatnih gozdnih pašah;
- motenje družin s prepogostimi dolgimi pregledi;
- nepravilna uporaba škropiv;
- dolgotrajne brezpašne dobe, ki niso dopolnjene s krmljenjem;
- delne zadušitve na dolгих prevozi na pašo.

Prav tako smo za slabiče pogosto krivi tudi čebelarji, ki v želji po čim večjem številu čebeljih družin naredimo te premajhne ali prepozno. Če temu sledi še slaba pašna ali suša, nam izgubljenega razvoja ne uspe nadomestiti niti s kasnejšim krmljenjem. Slabiči postanejo predvsem v jesenskem času pogosto tarča predvsem tihega ropa ter tako ostanejo brez medu in s tem možnosti uspešnega prezimovanja.

Ko ugotovimo v čebelnjaku slabo družino, moramo sami ali s pomočjo terenskega svetovalca najprej ugotoviti pravi vzrok. Če je ta v matici, jo je treba čimprej zamenjati. Na mesto v čebelnjaku, kjer je slabič, prenesemo rezervno družino in tej ob rob gnezda dodamo zaleženo satje iz slabiča brez matice. Čebele iz slabiča ometemo pred čebelnjak, da se vrnejo na staro mesto skozi glavno žrelo.

Med slabiče prištevamo vse čebelje družine, pri katerih stare izrabljene čebele znatno hitreje odmirajo, kot pa se porajajo nove mlade.

Narobe ravna čebelar, ki jemlje dobrim družinam zalego in jo dodaja slabšim. Tako se zmanjša sposobnost dobre družine in v celotnem čebelnjaku ne dosežemo večjega pridelka.

Očitno dejstvo je, da so močne čebelje družine veliko produktivnejše od družin srednje moči in večkrat od slabih čebeljih družin. To je tudi razumljivo, saj je povsem normalno, da ima dvakrat močnejša čebelja družina tudi dvakrat večji donos. Vendar pa je manj znano, da je posamezna čebela v močni čebelji družini veliko produktivnejša od posamezne čebele v slabi družini. Ta fenomen je z natančnim merjenjem strokovno dokazal dr. Clayton L. Farrar. Ugotovil je, da je družina s 60.000 čebelami imela za 1,54-krat večji donos medu kot štiri družine s po 15.000 čebel, družina s 30.000 čebelami pa je imela za 1,36-krat večji donos od dveh družin s po 15.000 čebel.

Slabe družine so nam večja obremenitev v letnem obračunu čebelarstva. Stroški prevozov, krmljenja in oskrbe niso nikdar poplačani. Vse dodatno krmljenje je čista izguba. Pridelki slabičev so po navadi tudi dva- do trikrat manjši. Prav zaradi vsega tega moramo biti zelo pozorni na to, da je slabičev v čebelnjaku čim manj.

Najboljši ukrep za zmanjšanje števila slabičev v čebelnjaku je, da v pozni pomladi naredimo zadostno število mladih družin. Za čebelarjenje na mestu naj bo teh družin 10 do 15 odstotkov (na 10 družin tri rezervne, pri prevoznikih pa še več). Te družine z mladimi maticami so tisti del družin, ki je edini sposoben, da zamenja slabiče. Vzdrževanje zadostnega števila mladih družin bo še posebej prišlo do izraza v letih izdatnega gozdnega medenja, ko lahko izčrpane družine zamenjamo z novimi družinami. Tako pripravljene družine bodo sposobne izkoristiti vse razpoložljive vire in nam ne bo treba predčasno zapuščati dobrih gozdnih pasišč.

Popolnoma se slabih družin v čebelnjaku ne bomo znebili. Naš cilj mora biti, da je teh čim manj in da se jih v najkrajšem času tudi čim več znebimo in tako dosežemo, kar se da dober čebelarski uspeh. ◆

Pred nami je sezona osmukanja cvetnega prahu

Aljaž Debelak

svetovalec JSSČ za varno hrano

aljaz.debelak@czs.si

Čebelja družina brez cvetnega prahu ne more preživeti, za ljudi pa predstavlja odlično dopolnilo k prehrani in ob rednem uživanju pomaga ohranjati ali celo izboljšati njihovo zdravje. Z osmukanjem lahko čebelji družini odvzamemo približno 10 % nabranega cvetnega prahu, s tem pa čebele še dodatno spodbudimo k nabiranju peloda. Če želimo pridobiti kakovosten in za potrošnika varen cvetni prah, se moramo pred začetkom osmukanja o tem podučiti in ustrezno pripraviti.

Cvetni prah predstavlja glavni vir beljakovin za čebeljo družino, med letom ga porabi od 30 do 50 kg. Čebele ga potrebujejo za vzrejo zalege in za svoj razvoj. Pravimo, da je cvetni prah popolno živilo, saj vsebuje vse za organizem potrebne snovi: beljakovine, ogljikove hidrate, lipide, vitamine, mikroelemente, encime in hormone. Pri nabiranju čebele zrnecem cvetnega prahu dodajo slino, nektar in med iz mednega želodčka ter jih tako oblikujejo v grudico, ki jo prenesejo do panja v dveh koških na zadnjem paru nog.

Legajo stojišča

Količina in kakovost našega pridelka sta odvisni od številnih dejavnikov. Stojišče naj bo čim bližje našega doma, da lahko cvetni prah pobiramo najmanj enkrat

Foto: arhiv ČZS

Cvetni prah

dnevno. Ob tem tudi očistimo predalčke pod curkom vode in jih nato osušimo.

Okolica čebelnjaka naj bo čim bolj naravna, oddaljena od kmetijskih površin, kjer škropijo sadno drevje in poljščine, ter oddaljena od glavnih prometnic.

Osmukati lahko začnemo, ko se razcvetijo sadno drevje in travniki. Če bomo uporabljali zunanje osmukalnice, se moramo na začetek osmukanja pripraviti že dovolj zgodaj tako, da jih namestimo na panje zgodaj spomladi, takoj ko čebele začno pogosteje izletavati iz panja. Osmukalne mrežice pustimo odprte, in tako se bodo čebele navadile na nov vhod v panj.

Izbira osmukalnika

Poznamo zunanje in notranje osmukalnice. Zunanje osmukalnice lahko brez predelave namestimo na AŽ-panje, pri tem moramo paziti na morebitne špranje med osmukalnikom in panjem, ki jih čebele hitro najdejo in izkoristijo za vhod v panj mimo osmukalne plošče. Špranje se lahko pojavijo tudi čez čas, ker se materiali lahko krivijo zaradi vpliva sonca.

Če želimo namestiti notranji osmukalnik v obstoječ AŽ-panj, ga moramo za to ustrezno predelati, medtem ko nakladni panj samo postavimo na visoko podnico z osmukalnikom.

Pri zunanjih osmukalnikih se lahko pojavijo težave s sistemom odpiranja in zapiranja osmukalnih plošč. Zgodi se, da jih odpre ali zapre že sunek vetra, pri notranjih osmukalnikih teh težav ni.

Predalčki zunanjih osmukalnikov naj bodo takšni, da jih lahko temeljito očistimo. Brez zarez in robov, v katerih se lahko nabira cvetni prah in začne plesniti. Leseni predalčki niso priporočljivi, saj je iz njih težko odstraniti plesen, ko se ta enkrat pojavi (premazi za zaščito lesa niso primerni zaradi stika s cvetnim prahom). Enako velja za notranje osmukalnice, kjer naj bo lovilni vložek iz plastične ali nerjaveče mrežice.

Velika težava pri zunanjih osmukalnikih je vlaga iz nabrane medicine, ki jo čebele odvajajo skozi žrelo panja. Ta se potem kondenzira na strehi osmukalnika in kaplja v predalček s cvetnim prahom, kjer so potem odlični pogoji za razvoj plesni.

Pri zunanjih osmukalnikih je nepraktično pobiranje cvetnega prahu na bradi panja, kjer so vedno prisotne čebele stražarke. Pri notranjem osmukalniku pa pobiramo pridelok z zadnje strani.

Če se odločimo za zunanje osmukalnice, moramo te namestiti na prav vse panje v čebelnjaku, sicer se bodo čebele zaradi oteženega vhoda zatekle v panje brez

Primer zunanjega osmukalnika

Primer notranjega osmukalnika

osmukalnikov. Če pa imamo notranje osmukalnike, lahko te namestimo zgolj na močne družine.

Močne in zdrave družine nam bodo dale največji pridelek cvetnega prahu, v dobrih pogojih tudi do 150 g na dan. Več kot je odkrite zalege v družini, večjo imajo nabiralno vneto za nabiranje cvetnega prahu. Zato jih lahko dodatno spodbudimo z odvzemanjem satov s pokrito zalego.

Izbira ustreznega osmukalnika je vsekakor velik izziv. Pri tem moramo upoštevati zgoraj naštetih prednosti in slabosti ter panjski sistem, ki ga uporabljamo. Seveda pa tudi čebelarjeve osebne preference in finančni vložek pred začetkom osmukanja.

Kdaj moramo odstraniti osmukalno mrežico

Če se v družini pojavi poapnela zalega, obvezno prenehamo osmukati, ker mumificirane ličinke, ki jih čebele nosijo iz panja, padajo v predalčke in onesnažujejo

naš pridelek. Osmukanje prenehamo tudi po rojenju ali preleganju, ko je v panju prisotna neoprašena mlada matica. Da se družina pripravlja na rojenje ali preleganje, lahko opazimo, ko se neodvisno od vremena bistveno zmanjša dnevni donos cvetnega prahu. Prav tako je priporočeno prenehati osmukati v obdobju intenzivnega medenja, da lahko čebele brez oteženega prihoda nabirajo medicino. Osmukamo lahko vse do poznega poletja, če le ni preveč suho vreme, ko je tudi priporočeno prenehati.

Cvetnega praha ne smemo osmukati v času, ko v panjih uporabljamo zdravila in druga kemična sredstva. Prav tako prekinemo osmukanje v času škropljenja na bližnjih kmetijskih površinah.

Shranjevanje cvetnega prahu

Ko cvetni prah pobereemo iz predalčkov, ga čimprej očistimo mehanskih nečistoč in takoj prenesemo v zamrzovalnik, kjer ga lahko shranjujemo od enega do treh let. Ko ga odmrzemo, ga je priporočeno čim prej porabiti, sicer ga lahko imamo v hladilniku do pol leta, ne smemo pa ga ponovno zamrzniti.

Svež cvetni prah lahko konzerviramo tudi s sušenjem v sušilnikih, v katerih temperatura ne sme preseči 35 °C, prav tako

ga ne smemo izpostaviti neposrednemu soncu. Primerno posušenega lahko hranimo v zaprtih posodah v hladnem in suhem prostoru pri temperaturi približno 14 °C tri mesece oziroma dalj časa v hladilniku.

Svežega ali posušenega lahko tudi zmešamo z medom in ga na ta način ohranimo dalj časa.

Najbolje je uživati svež, v lokalnem okolju pridelan cvetni prah. Samo z upoštevanjem prej naštetih priporočil in Smernic dobrih higienskih navad v čebelarstvu na načelih sistema HACCP lahko pridelamo kakovosten in varen cvetni prah za sebe in svoje potrošnike! 🍯

Viri:

Kurinčič Tomšič, M., Potokar, J., Šivic, F., Tome, T., Kandolf, A. in Grošel, F. (2010): *Cvetni prah*. Brdo: ČZS.

Pušnik, V. (2016): *Apiterapija*. Ljubljana: Kmečki glas.

Borštnik, B. (2013): Tehnologija pridobivanja cvetnega prahu. V *ApiSlovenija 36. dneva čebelarstva* (str. 71–75). Brdo: Čebelarstva zveza Slovenije, Javna svetovalna služba v čebelarstvu.

Lilek, N., Dolinšek, M., Noč, B. (2016): Optimizacija pridelave cvetnega prahu (osmukanca). V *Zbornik Poklukarjevi dnevi: 2. znanstveno posvetovanje o čebelah in čebelarstvu* (str. 90–96). Ljubljana: Slovensko akademsko čebelarstvo društvo: Kmetijski inštitut Slovenije.

Ali ima velikost plemenilnikov vpliv na kakovost vzrejenih matic?

dr. Peter Kozmus

strokovni vodja rejskega programa za kranjsko čebelo v Sloveniji
peter.kozmus@czs.si

Čebelarji in še posebno vzrejevalci čebeljih matic se dobro zavedamo velikega pomena kakovosti matic. Zato čebelarji stremimo k temu, da imamo v družinah čim boljše in zato jih ali vzrejamo sami ali jih nabavljamo na trgu, vzrejevalci pa jih poskušajo s primerno tehnologijo, znanjem in strokovno pomočjo nekaterih institucij vzrediti. Vzreja kakovostnih matic zahteva veliko znanja in veščin, ki si jih vzrejevalci ne morejo pridobiti v kratkem obdobju, zato jih strokovne službe spodbujamo h nenehnemu izobraževanju in k izpopolnjevanju.

Na kakovost vzrejenih matic vplivajo številni dejavniki, ki jih lahko razdelimo na pet skupin:

- **Izbor najboljših matičarjev** (odbira čebeljih družin z najboljšimi lastnostmi v posameznem čebelnjaku, čebelarstvu).
- **Dobra oprášenost mladih matic z najboljšimi troti** (na trotovišču je lahko 20.000 ali celo več trotov, pomembno je, da se matice prašijo s tistimi, ki imajo nadpovprečno genetsko osnovo za svoje potomce).
- **Primerno okolje za plemenjenje matic** (okolje, v katerem je dovolj trotov, ki vzpostavijo trotišča matic, na katerih se mlade matice prašijo).
- **Uporaba primerne tehnologije vzreje matic** (komplet za vzrejo matic ali Nicot Jenter, priprava lončkov za presajanje ličink, izbira plemenilnikov ...).
- **Znanje in veščine, potrebne za vzrejo matic** (vzrejevalec mora prepoznavati razlike med čebeljimi družinami, poznati biologijo čebeljih družin in vzreje matic ...).

Doma izdelani plemenilniki iz več enotami

Ker je dejavnikov, ki vplivajo na kakovost matic, veliko, se bomo v nadaljevanju posvetili le tehnologiji vzreje matic, natančneje izbiri plemenilnikov, ki so namenjeni temu, da se mlada matica opráši in da po tem začne zalegati jajčeca.

Vzrejevalci matic uporabljajo zelo različne plemenilnike. Nekatere je mogoče nabaviti, spretnejši čebelarji pa se izdelave lotijo kar sami. Plemenilniki so lahko posamični ali so skupaj po 2, 4, 6 ali celo 8 enot. Med njimi je razlika v velikosti (volumnu) in materialu, iz katerega so izdelani. Največ jih je izdelanih iz lesa, se pa v zadnjem obdobju pojavljajo tudi iz umetnih mas, kot je stirodur ali plastika, obstajajo pa tudi v kombinaciji lesa, stirodura in plastike.

Glede velikosti lahko plemenilnike razdelimo na tri skupine. Majhni plemenilniki so tisti, katerih skupna površina vseh satnikov je manjša od velikosti površine 1/4 AŽ-satnika. V srednjih plemenilnikih je površina vseh satnikov v velikosti med 1/4 AŽ-satnika do 1 AŽ-satnika. Veliki plemenilniki imajo površino sata večjo od enega AŽ-satnika. Površina AŽ-satnika je 900 cm².

Iz množice vseh različnih izvedb plemenilnikov in velikosti je nemogoče enoznačno zaključiti, kateri plemenilnik je najboljši, saj je to odvisno od potreb vzrejevalcev in njihove tehnologije, v katero se mora plemenilnik vklapljati. Poleg tega na velikost plemenilnikov v veliki meri vpliva število matic, ki jih želijo vzrejevalci vzrediti v eni vzrejni sezoni, ker je vzpostavitev plemenilnikov spomladi velik strošek, zlasti zaradi nasipa čebel, ki zato ne morejo sodelovati v gospodarskih družinah pri izkoriščanju prvih paš. Vzrejevalci, ki iz družin poberejo čebele, potrebne za nasip čebel v plemenilnike, so zato brez prvega točenja iz teh družin.

Zato vzrejevalci, ki želijo vzrediti večje število matic (1000 ali več), stremijo k manjšim plemenilnikom, saj s tem potrebujejo manj čebel za nasip, pri pobiranju matic, pa je le-te lažje in hitreje najti na manjših satih. Glavno vprašanje, ki se pojavlja med čebelarji, je, **ali so oprášene**

Enojni (srednje veliki) plemenilniki, nameščeni ob rob travnika

Doma izdelani plemenilniki (štirje v eni enoti) iz stirodura in vezane plošče

matice, iz manjših plemenilnikov, slabše kakovosti od tistih, ki so vzrejene v srednjih oz. večjih plemenilnikih.

Nekaj raziskav je bilo opravljenih, vendar njihovi rezultati statistično ne zaključujejo, da bi bile matice iz manjših plemenilnikov slabše kakovosti od tistih, ki so se prašile v večjih. Večji pomen imajo zračenje plemenilnika, stalnost temperature v notranjosti in pravilna oskrba. Poleg tega ima, če so matice v manjših plemenilnikih manj časa (približno 14 dni), velikost plemenilnika manjši vpliv, kot če bi bile matice v njem en mesec ali celo dlje. Pomembno pri plemenilnikih je, da je družinica v plemenilniku dobro oskrbovana (ima na voljo pogačo), da je v njej toliko čebel, da si zagotavljajo nemoteno življenje in vzdržujejo primerno klimo. Ta je

odvisna od mnogih dejavnikov (zračenja plemenilnika, nadmorske višine, letnega časa, temperaturnega nihanja med dnevom in nočjo ...), zato je izbor plemenilnikov odvisen predvsem od lokacije, na kateri so plemenilniki postavljeni, in od vremenskih razmer v času postavitve.

Zaključek

Za nemoteno življenje mladih matic so boljši večji plemenilniki, v katerih se družine lažje prilagajajo različnim vremenskim razmeram, so pa po drugi strani dražji za vzdrževanje (potrebujejo več čebel za nasip), zato vzrejevalci stremijo k uporabi manjših. Glede izbire lokacije so primerne senčne lokacije, ki imajo čim manjša temperaturna nihanja, da čebele ne porabijo veliko energije za vzdrževanje klime v plemenilnikih.

Ob tem želim poudariti, da je kar polovica končne kvalitete mladih matic, ki je razvidna iz kasnejšega razvoja čebelje družine in vseh lastnosti, ki jih opažamo v njej, odvisna od troto, s katerimi se mlada matica oprashi. V povprečju se praši z 12 troti, v določenih primerih pa tudi z 20. Ker je znanje s področja biologije parjenja in njegovega nadzorovanja izrednega pomena, bomo letos vsem vzrejevalcem zagotovili knjigo: **Biologija in nadzorovanje parjenja pri medonosni čebeli**. Čebelarji, ki jih to znanje zanima, lahko knjigo pridobijo v čebelarski knjižnici na ČZS, prav tako jo lahko nabavijo v tajništvu ČZS. ◆

Selekcijsko delo na vzrejnem okrožju Bohor in na plemenilni postaji Podskalica v sezoni 2021

Matija Koštomaj in Ivana Kovačević

cebelarstvo.medokost@gmail.com

<https://apis-mellifera-carnica.eu>

V osrednjem biosfernem območju Kozjansko smo leta 2019 začeli izvajati trajnostni projekt Varuh, namenjen ohranjanju lokalne populacije avtohtone kranjske čebele *Apis mellifera carnica* (projekt je bil prvič predstavljen v članku objavljenem SČ 3-2021, str. 70). V ta namen smo na območju Bohorja vzpostavili plemenilno središče PP Podskalica. Cilj projekta Varuh je spodbuditi čebelarje k intenzivnejšem izvajanju osnovne odbire, razmnoževanju čebel le znotraj lastnega čebelarstva in k načrtni vzreji izbranih troto za potrebe ohranjanja vitalnosti lokalne populacije.

PP Podskalica, 2021

V sezoni 2021 smo uspešno nadaljevali projekt Varuh. Kontrolirano območje PP Podskalica je bilo 4,5 km. Zastavljeni cilj 6 km kontroliranega območja se premika v leto 2022/2023.

Trotarji linij R618 in R617 na PP Podskalica v sezoni 2021

Na plemenilni postaji (PP) Podskalica se je v letu 2021 uspešno oprašilo 153 čebeljih matic v treh obdobjih. V prvem so se prašile matice vzrejene iz potrjenega maticarja nove linije *Medokošt R710*, v drugem najstarejša linija *Medokošt R331*, v tretjem pa matice F. Kuharja, *pleme KHR21*. Slednje je v celoti prevzel čebelar F. Kuhar.

Matice prvega in drugega plemenjenja so prevzeli čebelarji znotraj kontroliranega vzrejnega okrožja Bohor, nekaj matic je bilo poslanih v tujino.

Dvajset čebeljih matic, linij R618 in R617, ki so se v sezoni 2020 uspešno oprašile na PP Podskalica, je bilo naseljenih na območju Podskalice. Načrtna vzreja trotov je v teh družinah potekala preko celotne sezone. Trotarji

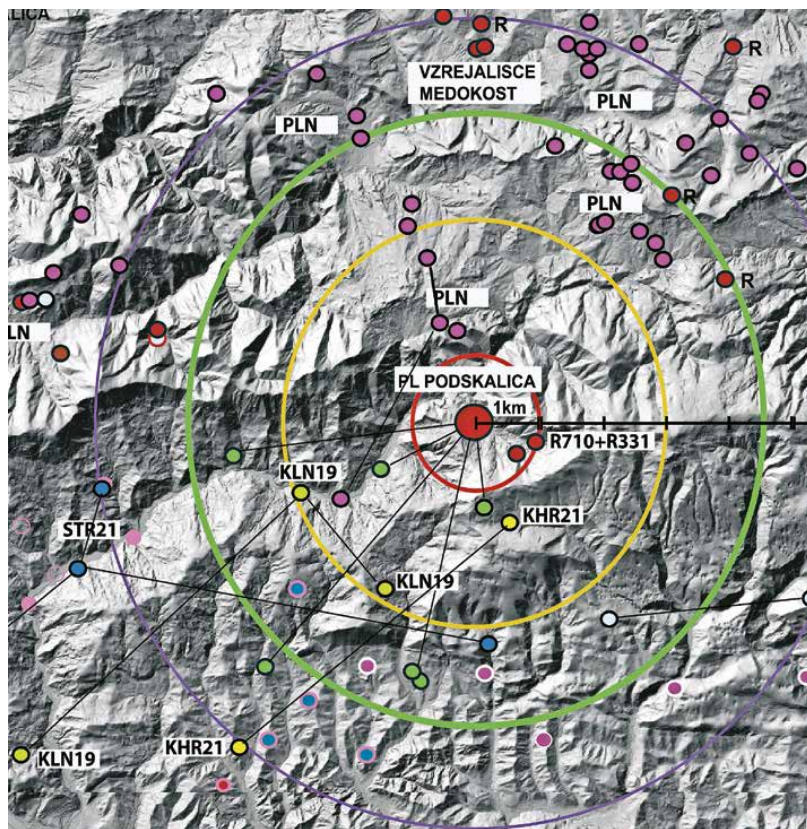
Žlahtni zreli maticniki

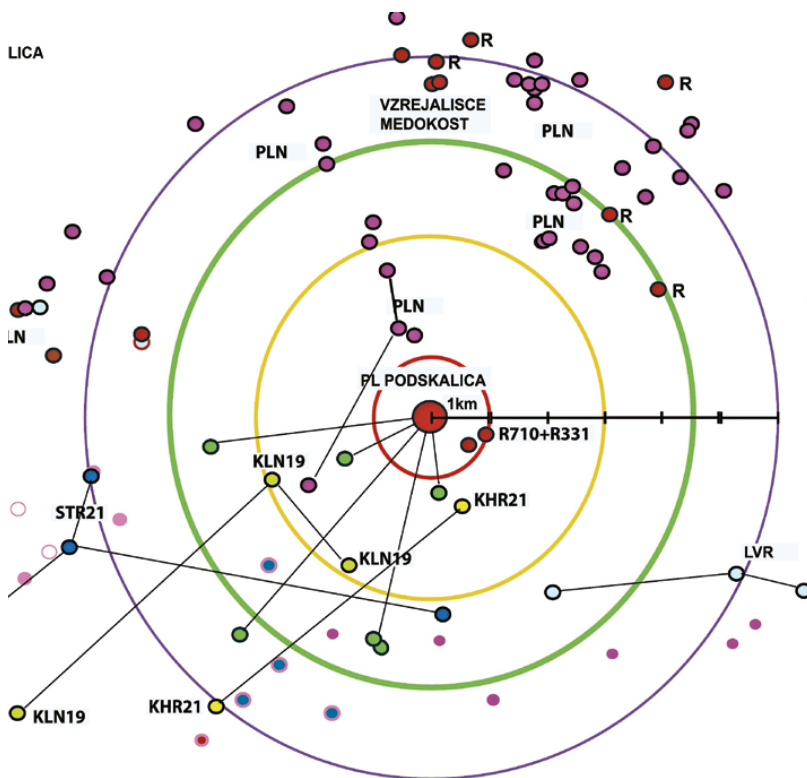
F. Kuhar in M. Koštomaj ocenjujeta maticarja KHR21, 2021.

Čebelar F. Kuhar z oprašenimi maticami lastne odbire

Lidar posnetek vzrejnega okrožja Bohor, 2021. Rdeči krog r 1 km – plemenilno središče Podskalica. Rumeni krog r 3 km – plemenilno območje Podskalica. Zeleni krog r 4,5 km – ožje vplivno območje. Moder krog r 6 km – širše vplivno območje.

Plemenilno središče Podskalica v središču. Trotarji linijske vzreje Medokošt R710 in R331. KLN19 – pleme Klenovšek, KHR 21 – pleme Kuhar, STR 21 – pleme Strnad, PLN – čebelji rod Planinke. Zelene pike – čebelnjaki, oskrbljeni z maticami, oplojenimi na PL Podskalica. Rdeče pike – trotarji linijske vzreje Medokošt in Medovita.

so se izkazali kot nadpovprečno mirni in kljub slabi medeni sezoni kot nadpovprečno medonosni. Število čebeljih družin na območju, ki služijo kot trotarji je med 150 in 350 in je odvisno od letnega časa in aktivnosti okoliških čebelarjev.

V vzrejnem okrožju Bohor in širši okolici je nabor trotov z znanim in kontroliranim poreklom velik in genetsko raznolik. Prav to je zagotovilo za zdrave in donosne čebelje družine ter stabilno lokalno populacijo čebel.

V juniju in juliju sta čebelarja varuha F. Kuhar in N. Strnad odbrala po enega matičarja iz svojega čebelarstva (pleme KHR21, pleme STR21). Pri izboru sta upoštevala ocene s panjskega lista in zapiske iz prejšnjih let. Družine matičarjev smo pred odvzemom vzrejnega materiala ocenili kot ustrezne za nadaljnjo vzrejo.

V ta namen sta čebelarja ob gnezdo nastavila zgrajen deviški sat, ki ga je matica takoj zalegla.

Peti dan je na takšnem satu dovolj primernih ličink za presajanje, le-te plavajo v matičnem mlečku in so stare manj kot 24 ur.

Nacepljen vzrejni material vstavimo v rednika, boljši uspeh dosežemo z uporabo starterja.

Za razvoj ličinke do bube v fazi modrih oči je potrebno deset dni. Od faze modrih oči do izleganja matice je potrebnih še dodatnih 48 ur. V tem času razvoj matice še vedno poteka, zato je najbolje čimprej dodati zrel matičnik brezmatični družini. Ustrezna temperatura za transport matičnikov je 32–34 °C.

Med vzrejo matic sta čebelarja pripravila nove brezmatične družine za sprejem zrelih matičnikov. Na dogovorjen datum sta prevzela vsak po približno 50 matičnikov. Matice so se prašile v vzrejnem okrožju Bohor. Uspešnost opravitve matic je bila višja od 90 %. Družinam, v katerih se matice niso uspešno oprasile, sta čebelarja dodala matice, oplojene na PP Podskalica (pleme KHR21). Pri narejanju novih družin je dobro izkoristiti nekajdnevno odsotnost pokrite zalege za zatiranje varoj.

Čebelarja bosta z najboljšimi prezimljenimi družinami nadomestila slabše, neustrezne in propadle družine v svojih čebelnjakih. V letošnji sezoni bosta pri teh družinah vzrejala trote z znanim poreklom.

Takšen pristop k ohranjanju lokalne populacije čebel se je izkazal za dobrega, je trajnosten in dolgoročno vzdržen. Spodbuja

Prevzem vzrejnega materiala iz odbranega matičarja F. Kuharja, pleme KHR21

Čebelarica N. Strnad z ocenjevalnim listom pred odbranim matičarjem, pleme STR, 2021

Foto: Matija Koštomaj

sodelovanje med čebelarji, vzrejevalci čebeljih matic in omogoča izmenjavo znanja ter implementacijo lokalnega, kakovostnega in preverjenega genetskega

materiala neposredno v populacijo. Na tak način ohranjamo in hkrati ustvarjamo pogoje za nove kombinacije znotraj populacije. ●

Vsebnost vode v medu

dr. Andreja Kandolf Borovšak

svetovalka JSSČ za varno hrano
andreja.kandolf@czs.si

Čebele nabirajo nektar ali mano, ki vsebuje od 28 do 97 % vode, kar pa zgostijo, tako da med ne vsebuje več kot 20 % vode. Vsebnost vode v medu je odvisna od letnega časa in zrelosti medu, pa tudi od sezone, vremenskih razmer in geografskega porekla medu ter količine vode v nektarju. Večja je na območjih z visoko relativno vlažnostjo in pa v bolj vlažnih sezonah. Po točenju je odvisna od načinov shranjevanja in zaradi izmenjave vode z okoljem tudi od relativne zračne vlage v prostoru, v katerem je med shranjen.

Stopnje vsebnosti vode v medu

Vsebnost vode vpliva na viskoznost in kristalizacijo medu, na videz, barvo, okus, aromo in všečnost, na gostoto, topnost in shranjevanje medu, pa tudi na komercialno vrednost medu. Je eno izmed pomembnih meril kakovosti medu in je pomembna za določanje roka uporabnosti medu, saj bi med, ki ima preveč vode, lahko fermentiral.

Med ne sme vsebovati več kot 20 % vode (Direktiva 2001/110/ES Sveta z dne 20. decembra o medu in Direktiva 2014/63/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja o spremembi Direktive o medu, 2004;

Pravilnik o medu, 2011 in sprememba 2015). Nekatere države imajo predpisano manjšo mejo vsebnosti vode (Nemčija, Belgija, Avstrija, Švica, Italija, Španija, Slovenija, Češka, Indija) za med posebne kakovosti, kot na primer *Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo* (Pravilnik o Slovenskem medu z zaščiteno geografsko označbo, 2009), ki ima lahko največ 18,6 % vode, nekatere pa z nacionalnim pravilnikom ali smernicami (Argentina, Kitajska, Češka, Nemčija, Slovaška). V Sloveniji ima med navadno od 13,5 do 18,5 % vode, v povprečju med 15,2 in 16,1 %, španski medovi imajo npr. v povprečju 17,6 % vode.

Če je vode več kot 17,0 %, se lahko začne proces fermentacije (vrenje) medu. Fermentacijo povzročajo osmofilne kvasovke, ki fruktozo in glukozo pretvarjajo v etilni alkohol in ogljikov dioksid. Ob prisotnosti kisika se alkohol pretvori v očetno kislino in vodo, zato ima fermentirani med kisel okus.

Strokovna razprava

Na strokovni razpravi 6. decembra 2021 smo spregovorili tudi o senzoričnem dojetanju medu v povezavi z vsebnostjo vode. Izr. prof. dr. Mojca Korošec z Biotehniške fakultete pravi, da je za senzoričnega ocenjevalca v Sloveniji izredno tekoč že med, ki ima 17,5 % vode, čeprav to še vedno ustreza kriterijem za med višje kakovosti. Pri medu z večjo vsebnostjo vode lažje zaznamo aromo, ker ga lažje in hitreje premešamo, vendar pa je obstojnost arome krajša,

ker se med v ustih hitreje razpusti. Pri ocenjevanju teksture so navadno medovi z večjo vsebnostjo vode slabše ocenjeni, pogosto je tudi velikost kristalov v teh medovih večja, homogenost kristalizacije pa manjša. Preizkuševalca mora vsak parameter oceniti natančno in vsakega posebej. Pomembno je, da pri vzorcih z majhno vsebnostjo vode počakamo, da se razpustijo v ustih, da lahko ocenimo, ali imajo karakteristike svoje vrste.

Čebelar **Mitja Zupančič** po večletnem čebelarjenju z AŽ-panji že 20 let čebelari z nakladnimi panji v Jelovem v Radečah in nikoli ni imel težav s preveč vode v medu. Tudi potrošniki nimajo pripomb. Pravi, da je med iz AŽ-panja bolj trdo kristaliziral, v nakladnih pa kristalizira bolj v mehko stanje, je fino mazav in takoj primeren za uživanje. Njegov med ima med 16 in 19 % vode. S fermentacijo nima težav, so pa vzorci res bolj tekoči kot iz AŽ-panja. Čebelari pa na prisojnem, bolj suhem območju.

Marija Sivec s Primorske čebelari z okrog 100 AŽ- ter različnimi tipi nakladnih panjev, njihov med navadno nima manj kot 17 % vode. Med iz dvoetažnega AŽ-panja ima lahko 2 % manj vode kot med iz trietažnega AŽ-panja ali nakladnega, ga pa pridelajo zato dvakrat več kot v dvoetažnem AŽ-panju. Zgodi se tudi, da ima pokrit med v nakladnem panju več vode kot nepokrit med. Med kristalizira navadno v mehko strukturo, če je ustrezno skladiščen, je obstojen, na sobni temperaturi pa sčasoma zavre, če ima več kot 18 % vode.

Blaž Ambrožič iz okolice Bleda je imel slabe izkušnje z medom iz nakladnega panja, v času medenja smreke je med iz nakladnih panjev zavrel. Na isti lokaciji je imel med iz nakladnega panja 17,5–18 %, iz AŽ-panja pa 15 % vode, čeprav je bil v obih tipih panjev pokrit. Med iz AŽ-panjev je na senzoričnem ocenjevanju medu prejel zlato priznanje, iz nakladnih pa je že po nekaj mesecih zavrel. Tudi stranke opazijo razliko v vsebnosti vode, zato opušča čebelarjenje v nakladnih panjih. Iz zavretega je pripravil medeni kis. Ima veliko obiskovalcev iz tujine in z zanimanjem vsakega vpraša, kako je z vsebnostjo vode. Vsi imajo težave, razen kadar čebelarijo na sušnih območjih, zato večina med umetno izsušuje. Poskusil je tudi, da je nakladne panje spodaj zaprl, jih dvignil od tal za vsaj 0,5 m, pa je vsebnost vode še vedno večja kot v AŽ-panjih.

Dr. Janko Božič je poskusil razložiti, zakaj v nakladnih panjih pokrijejo med z večjo vsebnostjo vode. Mikroklima v čebelnjaku je ugodnejša, pod panji, okrog in za panji je manj vlage. Glede na to, da pa ima lahko pokrit med več vode kot nepokrit, pa je sploh vprašanje, ali čebele zaznavajo vsebnost vode v medu ali morda samo zaznavajo, da se več ne kviri. Poudaril je še, da je pri razslojevanju, ko med kristalizira v plasteh, v kristalni fazi veliko manj vode kot v preostali tekoči fazi, zato ta zgornja plast začne hitreje vreti.

Vlado Auguštin, svetovalec za tehnologijo čebelarjenja, pravi, da lahko vsebnost vode zmanjšamo, če panje postavimo na suho lokacijo, s čim manj megle. Nakladne panje je priporočljivo dvigniti čim višje od tal, pod njih pa namestiti npr. les, sekance, da zmanjšamo vpliv vlage iz zemlje. Čebele bolj izsušijo med, ki je bližje zalege, zato uporablja dvotretjinske ali polovične naklade. Čebelje družine z več kot 40.000 delavkami v panju pridelajo za 0,5 % manj vode kot družine z 20.000 delavkami. Stranski sati vsebujejo več vode, zato jih med pregledom zamenjajmo. Družine, ki so na vrhu pokrite s folijo, pridelajo za 0,3 % manj vode. Med vedno odvezemamo zjutraj, ko ni novo prinesenega nektarja, še bolje po dežju, da so imele čas posušiti še zadnje donose. Nekaj dni pred točenjem odstranimo testni vložek izpod mrežaste podnice, kar omogoča boljše kroženje zraka, ko čebele sušijo med. Pazimo, da tega ne naredimo med dežjem. V točilnici naj ne bo več kot 50-% zračna vlažnost. Če je relativna vlažnost v prostoru 60-% in v takem prostoru pustimo med, bo vode v medu 18,3 %, če je relativna vlažnost 50-%, bo vode v medu 15,9 %, če je relativna vlažnost 80-% pa 33,1 %.

Zaključek

Med v AŽ-panju ima manjšo vsebnost vode, vendar tudi v nakladnem panju lahko pridelamo med, ki bo imel dovolj majhno vsebnost, da bo obstojnost tega medu dolgotrajna. Pomagajmo si z naštetimi ukrepi. Posebej pa moramo biti pozorni pri vzorcih medu, ki kristalizira v plasteh, tudi če čebelarimo v AŽ-panjih. 🍯

Viri:

- da Silva, P. M., Gauche, C., Valdemiro Gonzaga, L., Oliveira Costa, A. C. (2016): Honey: Chemical composition, stability and authenticity. *Food Chemistry*, 196: 309–323.
- Bertoncelj, J., Doberšek, U., Jamnik, M., Golob, T. (2007): Evaluation of the phenolic content, antioxidant activity and colour of Slovenian honey. *Food Chemistry*, 105: 822–828.
- Bogdanov, S., Lüllmann, C., Martin, P., von der Ohe, W., Russmann, H., Vorwohl G., Persano Oddo L., Sabatini A. G., Marcazzan, G. L., Piro, R., Flamini, C., Morlot, M., Lh eritier, J., Borneck, R., Marioleas, P., Tsigouri, A., Kerkvliet, J., Ortiz, A., Ivanov, T., D'Arcy, B., Mossel, B., Vit, P. (1999): Honey quality and international regulatory standards, review by the International Honey Commission. *Bee World*, 80, 2: 61–69.
- White, J. W. Jr. (1978). Honey. *Advances in Food Research*, 24: 287–374.
- White, J. W. Jr. (1979). Composition of honey. V: *Honey: a comprehensive survey*. Crane E. (ur.). London, Heineman: 157–206.

Čebelnjak mora biti postavljen na primernem mestu in registriran

Simon Golob

svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja
simon.golob@czs.si

Pogosta vprašanja, čebelarjev, tako izkušenih, kot začetnikov, so povezana s tematiko registracije in postavitve čebelnjakov ter s tem povezanimi zahtevami. Tako tistimi ki jih predpisuje zakonodaja kot tudi tistimi ki jih priporoča stroka. Na lanskih regijskih posvetih pa je bila izpostavljena tudi problematika odmikov pri postavitvi čebeljih družin. Zato nekaj več na to temo v nadaljevanju.

Eno izmed prvih in bolj ključnih opravil čebelarja je zagotovo izbira najbolj primerne lokacije in lege čebelnjaka. Od le te je odvisen nadaljnji uspeh in rezultati čebelarjenja, zato naj omogoča čim boljšo izrabo paš ter posledično razvoj čebeljih družin. Izogibamo se lokacij v bližini cest, širših rek, na izpostavljenih, vetrovnih legah ter drugih za čebele neprimernih mestih. Glede na to, da pa imajo čebele velik vpliv tudi na svojo okolico, moramo pri postavitvi čebelnjaka nujno upoštevati tudi to. Čebele namreč pokrivajo razmeroma veliko območje, na katerem jih ni možno omejevati. Tu pa pridejo v stik z drugimi čebeljimi družinami, drugimi živalmi ter ljudmi. Ob tem pa lahko (predvsem v primeru neprimerne lokacije čebelnjaka) prihaja do težav in sporov. Da se temu čim bolj izognemo, je koristno upoštevati priporočila dobre čebelarske prakse, uporabiti nekaj zdrave kmečke pameti ter se za trenutek postaviti tudi v čevlje ljudi v svoji okolici. Čeprav zakonodaja ne omejuje (omejitve so prisotne predvsem pri gradnji čebelnjakov – objektov) postavitve čebeljih družin (dokler so te postavljene na parceli čebelarja oziroma s soglasjem lastnika) ali predpisuje odmika le teh od okolice, pa v praksi vseeno veljajo nekatera priporočila stroke. Ta narekujejo, da čebelje družine postavimo tako, da ne ogrožajo okolice in da so v naseljih postavljene vsaj 20 metrov stran od mej zemljišč sosedov ter vsaj 50 m stran od stanovanjskih hiš, poti, igrišč ali drugih površin, kjer se zadržujejo ljudje. V nekaterih primerih je koristno omejiti tudi smer izleta čebel, kar lahko storimo z zasaditvijo dreves in grmov pred ali ob čebelnjak.

Foto: Janez Penca

Registriran čebelnjak, primerno umeščen v prostor (slika je simbolična)

S premislekom in postavitvijo čebelnjaka na primerno mesto se že v začetku izognemo težavam in hujšim zapletom v prihodnosti. Ni namreč malo primerov, ko so čebele predmet slabe volje, medsosedskih sporov, tožb ali celo hujših zapletov v primeru alergijske reakcije na čebelji pik.

Čebelarji pa moramo uspešno sobivati tudi drug z drugim, zato je pri naselitvi novih čebeljih družin potrebno upoštevati tudi prisotnost drugih čebeljih družin v okolici. Tu težko rečemo, kdo ima bolj prav ter kdo bi moral imeti več pravic. Ali tisti, ki v okolju že čebelarji in število družin povečuje, ali tisti, ki tam z nekaj družinami šele začnejo? Dejstvo je, da, kot že omenjeno, zakonodaja tudi tu ne postavlja omejitev in predpisuje odmikov (Pravilnik o označevanju čebelnjakov in stojišč; Ur. L. RS, št. 117/2008, 55/2013 92/2015 predpisuje le odmike v primeru stojišč, torej mest, kamor se čebele prepeljejo začasno, za izkoriščanje paš ali prezimitev) ali omejuje registracije stalnega čebelnjaka. Tako tudi v tem primeru veljajo zgolj priporočila stroke in načela dobre čebelarske prakse, ki narekujejo, da je treba čebelariti na lokacijah in na način, da drug drugemu ne povzročamo težav in škode. Da do tega ne pride, je pomembno, da čebelarimo po načelih dobre čebelarske prakse (vestno in pravilno oskrbovanje čebeljih družin, delovanje na način, da ne spodbujamo ropanja, pravočasno zatiranje varoj, prepoznavna in pravilno ukrepanje ob boleznih ...). Čebele na določenem

območju namreč tekmujejo za pašne vire, obenem pa med družinami prenašajo tudi varoje in povzročitelje bolezni ter se v brez pašnem obdobju ropajo. Velika gostota čebeljih družin, čebelnjaki, postavljeni v neposredni bližini drug drugega ter nesodelovanje in celo medsebojno nagajanje čebelarjev pa teh težav zagotovo ne rešujejo.

Zakonodaja pa (Pravilnik o označevanju čebelnjakov in stojišč; Ur. l. RS, št. 117/2008, 55/2013, 92/2015) predpisuje, da mora biti vsak čebelnjak (postavljen stalni objekt, premična prevozna enota ali geografsko zaokrožen prostor, na katerem so prostostoječi čebelji panji) z naseljenimi čebeljimi panji registriran in označen s tablico z registrsko številko (ogled videa možen s kodo QR »Video registracija«). Pri tem ni izjem v številu panjev (registrira se že prvi panj), številu čebelnjakov, ki jih čebelar že ima registrirane (vsak čebelnjak potrebuje svojo registrsko številko), ali pri usmeritvi čebelarjenja (registrirani morajo biti vsi čebelnjaki ne glede na to, ali se pridelki dajejo na trg ali ne). V kolikor le te še nimamo moramo pred

»Video registracija«

registracijo čebelnjaka, na lokalni upravni enoti na oddelku za kmetijstvo pridobiti številko kmetijskega gospodarstva (t. i. številko KMG MID). Registracijo čebelnjaka pa izvedemo z obrazcem za »vpis v register čebelnjakov«, ki se pošlje

na Upravo za varno hrano (UVHVVR). Obrazec je treba izpolniti z vsemi osebnimi podatki, vpisati podatke o parceli ter, če je razpon te večji od 50 m, vpisati tudi točne koordinate lokacije čebelnjaka. Registrska številka čebelnjaka je vezana izključno na to lokacijo, zato kasnejši premik te številke na drugo lokacijo ni možen (potrebna je nova registracija).

Če čebelnjak stoji na parceli, ki ni v lasti čebelarja, je treba vlogi za vpis v register priložiti tudi soglasje lastnika parcele (oboje je dostopno na naši spletni strani).

Ker morajo biti čebelnjaki označeni, je dolžnost čebelarja, da v sedmih dneh po prejemu tablice s številko čebelnjaka le to namestiti na vidno mesto. V nadaljevanju pa mora vsako leto, najkasneje do 1. decembra, sporočiti tudi število čebeljih družin, ki jih je imel 15. aprila in 31. oktobra. To se lahko naredi prek spleta ali pa s fizičnim obrazcem, ki ga od UVHVVR običajno prejmemo v sredini meseca novembra. Pravočasno sporočanje podatkov je nujno za sodelovanje na razpisih ali pri uveljavljanju finančne pomoči za nadomestilo škode v čebelarstvu. Za oboje je nujno tudi, da na številki KMG MID ni prisotnih napak (kar lahko sami preverimo v spletni aplikaciji GERK). ●

Vir: Auguštin, V. et al. (2020): *Priručnik dobre čebelarske prakse in zbornik 43. dnevi čebelarstva*. Lukovica: Čebelarska zveza Slovenije, 52 str.

Letošnji kongres Apimondia je prestavljen iz Rusije v Istanbul v Turčijo

47th APIMONDIA International Apicultural Congress

August 24 - 28, 2022
ISTANBUL, TURKEY

Vojna v Ukrajini ima neposreden vpliv tudi na organizacijo 47. kongresa Apimondia. Letos je bil predviden kongres v mestu Ufa v Rusiji. Zaradi vojne v Ukrajini se je izvršni odbor Apimondie soglasno odločil, da kongres v Rusiji odpove in ga prestavi v Istanbul v Turčijo. Za organizacijo nadomestnega kongresa smo se med drugim odločili, ker se želijo razstavljavci s tega dela sveta predstaviti čebelarski javnosti, treba je izbrati lokacijo kongresa Apimondia 2025 ter izvoliti člane izvršnega odbora Apimondie, ki jim letos poteče mandat.

Razlogov, da smo za organizacijo nadomestnega kongresa izbrali Istanbul v Turčiji, je več:

- Turčija dovoljuje vstop tujcem ne glede na to, s katerim cepivom so bili cepljeni proti covidu19. Poleg tega dovoljuje vstop tujcem ob predložitvi široke palete različnih dokazil.

- Zaradi bližine največjega letališča v tem delu sveta (Istanbul) je dostop do kongresa s celega sveta relativno preprost.
- Turčija dovoljuje vstop brez vizuma za državljane iz 89 držav, za državljane 127 držav je potrebna le e-viza, ki jo prosilci lahko pridobijo v treh minutah.
- Pretekli kongres Apimondia v Istanbulu je bil zelo uspešen, z več kot 12.000 udeleženci iz 127 različnih držav.
- Turška čebelarska zveza je zelo močna. Ima več kot 60.000 članov, ki bodo nudili dobro podporo kongresu.
- Uradni organizator kongresa Apimondia je podjetje Conmark, ki ima sedež v Istanbulu, ki lahko zaradi logističnih prednosti in povezav organizira kongres v izjemno kratkem času (polovica leta).

V Apimondii se zavedamo, da odločitev o novi lokaciji ne bo po želji vseh, vendar kljub temu upamo, da bo kongres Apimondia 2022 uspel in da bodo udeleženci nad kongresom navdušeni. Če imate možnost, vas vabim, da se kongresa v Turčiji udeležite. Potekal bo od 24. do 28. avgusta.

Dr. Peter Kozmus, podpredsednik Apimondie

Uganke, povezane s čebelarstvom

Ljudmila Bokal

milka.bokal@gmail.com

Uganka je po Slovarju slovenskega knjižnega jezika »*kratko besedilo za razvedrilo, zabavo, ki duhovito opisuje stvar, ki jo je treba uganiti*«. Jedrnatemu opisu pa dodajamo, da pri ugankah nastopata dva ustvarjalca. Najprej avtor, ki mora v bistvenih stvareh poznati predmet svojega ugankarskega opisa, na drugi strani pa je bralec, ki iz svojega miselnega sveta in vsakdanjih okoliščin išče povezave s tistim, kar je avtor nakazal. Avtor se razkriva v opisu, bralec pa v rešitvi. Ko se najde stik med obema sodelavcema, je uganka razvozлана.

Uganke so največkrat namenjene otrokom. Otroci so radovedni, njihova domišljija je brezmejna, zato jih svet ugank še posebej privlači. Rešitve ugank se nanašajo na stvarno vsakdanje življenje, tak je tudi otroški svet. Posplošujoče trditve so le v opisih, ki otroke zaposlijo in sprožijo njihove miselne sklepe. Otrokom je blizu zlasti svet živali, spodbuja jim čustveno ugodno doživljanje.

Motiv čebele in čebelarjenja je priljubljena tema ugank. Med pisci je znan Oton Župančič. V njegovi zbirki *Sto ugank* (1915) sta dve na temo čebel in čebelarjenja. Prva uganka čebele primerja s kuharicami in njihovimi vsakdanjimi pripomočki: »*To so spretne kuharice. Vse so lončke prevrnile, / niti kapljice prelile.*« V njej je otrokom prikazana čebelja vloga pri pridobivanju medu tako, da jo vzporeja s tistim, kar po navadi počnejo mame, ko se vrtijo po kuhinji. Ta nazorni prenos je poudarjen še z iznajdljivostjo pri čebeljem »kuhanju« medu, s spretnostjo. Vsemu pa je podlaga splošno znana čebelja delavnost. Druga Župančičeva uganka pa satje s polnimi satnimi celicami primerja z bogato deželjo: »*Preluknjana mreža – masla polna dežela.*« Maslo, pridobljeno iz smetane, je dragoceno živilo, in če ga je polna dežela, je to znamenje uspešnosti. Tako je »*satovje s strdjo*«, z medom, ki je rešitev te uganke. Strd je namreč sopomenka za med.

V novejšem času je med otroškimi avtorji ugank znana Anja Štefan (1969), pesnica in pisateljica, nagrajenka letošnjega (2022) Prešernovega sklada. V uganki z besedilom »*Črtasta srajčka / in drobcena krila – / v lončke iz voska / bo med natočila*« prav tako kot v prvi Župančičevi uganki reševalci naletijo na lončke, ki so prisposoda za satne celice. Obročki na hrbtu so »skriti« v črtasti srajčki, med in vosek pa sta običajna med čebelarstvom izrazi. Rešitev uganke tako ni težka. Besede, ki izražajo pomanjšanje, strokovno imenovane manjšalnice (srajčka, lonček), pa izražajo

Foto: Evgenija Pejič

»*To so spretne kuharice. Vse so lončke prevrnile, / niti kapljice prelile.*«

naklonjeno razpoloženje do drobnih živalic.

Med oprasovalci rastlin ne gre spregledati čmrlja. Tudi njemu je Anja Štefan namenila uganko: »*Črn, rumen, / pošteno rejen, / pošteno kosmat, / ima rožice rad.*« Strnila jo je v zunanji opis z omembo barv in podobo kožuščka, čemur se pridruži tudi čmrljeva oprasovalska vloga, ki je izražena zelo čuteče: »*ima rožice rad.*«

Med živalmi je za otroke iskana igrača medved. Tako je tudi priljubljeni medo ugankarsko obdelan pri Anji Štefan: »*Kdo je tisti sladkosned, / ki čebelarom krađe med? / Velik je in ves kosmat. / Ko je sit, v brlog gre spat.*« Medveda v tej uganki ni težko prepoznati, prikazan je s svojo v čebelarstvu najprepoznavnejšo lastnostjo, da uničuje panje in da se hrani z zalego in medom, kar je sicer izraženo z opisnim izrazom sladkosned.

Med avtorji ugank omenimo še Franca Belčiča. V zbirki z naslovom *Iskrica v glavi, rešitev na dlani* je objavil šestdeset ugank. Med njimi se ena nanaša prav na čebele. Kratko in jedrnato je z bistvenimi izrazi prikazana pot do čebeljega pridelka, do medu: »*S cveta na cvet, / nektar, pelod, / panj in med.*«

Še nekaj je značilno za uganke, a to ne velja samo za tematiko čebel. Stavki so kratki, misli so ujete v verze, razumeti jih je mogoče tudi brez glagola, ki izraža dejanja. To je značilno za zadnjo uganko v tem sestavku.

Tak je svet ugank, vsakdanji, a vendar s trohico iskrivega iskanja, kar razgiblje naše, predvsem pa otroške miselne tokove. ●

Viri:

Belčič, F. (2018): *Iskrica v glavi, rešitev na dlani, 60 ugank*. Celjska Mohorjeva družba, str. 8.

Stanonik, M. (2018): *Čebela na cvetu in v svetu*. Slovenska matica, 2018, str. 146.

Štefan, A. (2010): *Sto ugank*. Mladinska knjiga Založba, uganka 49, 92.

Čebelarjeva opravila v aprilu

Gorazd Trušnovec, Ljubljana

gorazd.trusnovec@urbanicebelar.si

Komaj četrto leta je za nami in že se moram posuti s pepelom: svojih lastnih mesečnih nasvetov se ne držim niti sam. Marec je bil v skladu s starim slovenskim poimenovanjem (sušec) neverjetno suh, pa tudi mrzel in vetroven, in srce mi ni dalo, da bi lomastil okrog panjev, po satju in čebelah, tako da sem priporočene ukrepe izvedel šele proti koncu meseca, in še to ne čisto vseh. Je pa to obenem nekaj, kar se trudim pojasniti tudi zainteresiranim začetnikom: nujno je s prakso ter odprtostjo do narave in njenih stalnih sprememb razviti določeno intuicijo glede dela s čebelami in ji potem slediti bolj kot koledarskim prelomnicam, ustnemu izročilu in zapisanim nasvetom ... Težava je le v tem, da pride intuicija šele z izkušnjami, ki so največkrat zgolj lepše ime za storjene napake.

Tekma se začne

Prav gotovo nisem prvi, ki je to opazil: najpomembnejša čebelarjska meseca v letu se začeta s črko A – to sta april in avgust, in to je, če zelo poenostavim, v resnici vse, kar je treba razumeti za uspešno čebelarjenje. Lahko da se bo s podnebnimi spremembami kaj spremenilo, a za zdaj si upam trditi, da ima večina težav (in rešitev) svoj zasutek v teh dveh mesecih.

Marca se je v normalnih vremenskih razmerah narava še bolj ali manj pripravljala v nizkem startu,

Aprilsko jutro na strehi Urbanističnega inštituta (2016).

aprila pa se nenadoma aktivirajo hormoni in (ne samo po rastlinah) stečejo sokovi. Cvetja je v naravi dovolj, najprej se odpre vrba, ki je poznamo precej različnih vrst in je prisotna v Ljubljani veliko, potem pa ponudi čebelam razvojni pospešek še sadno drevje, ki ga imajo meščani posajenega okrog svojih hiš in je večinoma povsem neškropljeno. Tako imajo čebele na razpolago raznovrstno pelodno pašo in tudi nekaj sladkega nektarja, vse to pa spodbudi tudi zelo intenzivno zaleganje matice in hitro večanje obsega družine pri kranjski sivki.

»Tekma«, o kateri govorim, pa bo v času vsesplošne rasti potekala tako med čebelo in čebelarjem kot med matico in delavkami. Na obeh teh frontah je treba poskrbeti, da ves čas vlada ustrezno ravnovesje: da imajo čebele stalno dovolj prostora, hrane in dela.

Vreme v aprilu je lahko prislovično muhasto oziroma zelo spremenljivo, vendar je praviloma že v začetku meseca tako toplo, da so pašne čebele ob sončnih dneh lepo na terenu, panjske čebele pa mirno zaposlene vsaka s svojim opravilom, kar omogoča tudi resnejše posege v panju. Med temi osebno nisem preveč naklonjen sicer priljubljenemu izenačevanju družin, torej odzemanju satov z zalego močnejšim in dodajanjem teh šibkejšim. Menim, da je vsaka čebelja družina samostojen superorganizem, ki se razvija malce po svoje, na koncu pomladi pa so si ob približno normalnih pašah po svojih opažanjih vse kar precej podobne. In ker zaradi mestne biotske raznovrstnosti ne ciljам na posamezne pašne in sortni med, mi je čisto vseeno, ali kakšna družina z razvojem zamuja ali prehiteva za teden ali dva, vsako prekladanje zalege iz panja v panj pa bi pomenilo samo dodatno delo. Izjema so seveda slabiči: čebelja družina, ki se še aprila ni opazno razširila, bo jemala samo dragocen čas in prostor. V takem primeru najprej preverim, da niso prisotni kakšni bolezenski znaki, čebele in zalego pa po hitrem postopku porazdelim na več panjev ali še raje, ker nakladna tehnologija to sama po sebi omogoča, pridružim močnejši družini kar celotno naklado. Pri tem ne kompliciram in niti ne iščem matice – čebele čisto dobro vedo, katera je boljša, in bodo z minimalno količino stresa zadeve uredile same v korist močnejše družine. Izpraznjen in očiščen panj pa bo zelo hitro zatočišče kakšnemu krasnemu narejencu.

Dodajanje satnic

Ker imam plodišče gospodarnih družin razen ob premikih oziroma selitvah na nove lokacije, ki se dogajajo aprila, v dveh nadstropjih, ne bi smelo biti

nikoli težav z razpoložljivim prostorom, in najkasneje ko zacveti češnja, morata biti ob gnezdu že dve satnici. Skratka: zunanja dva sata spodaj morata vedno biti polna medeno-pelodnih zalog, na drugem in devetem mestu sta satnici, če je zasedeno gnezdo večje od šestih satov, pa potegnem kakšnega (oziroma še bolje, po dva skupaj) z delno pokrito zalego v drugo nadstropje. Ta postopek potem ponavljam do konca junija po principu, da se gnezdo oblikuje v podobi piramide, ki sega čez več naklad. (Nimam neposrednih izkušenj s trietažnim AŽ-panjem, ampak si predstavljam, da bi pri delu z njim verjetno sledil podobnim principom, kot jih uporabljam pri svojem nakladnem čebelarjenju.) Tu bi v konceptualnem smislu dodal opombo, da sam razumem panjski sistem formata LR 1/1 še vedno kot križanca med AŽ in nakladno tehnologijo – prostorsko je zaradi same velikosti treba razmišljati tako o posameznih satih kot o nakladah. Logika nakladnega sistema je veliko bolj izčiščena pri satni velikosti LR 2/3 ali polovičnem LR-satniku.

Aprila čebele sicer še ne bodo opazneje segle v medišče oziroma v tretjo naklado, je pa nujno, da je že nastavljeno, saj mi predstavlja tudi praktično zalogo pripravljenih satnic ali deviškega satja, s katerim je treba postreči kakšni še posebej vneti matici, da ji slučajno ne zmanjka prostora. Kar je kakopak sprožilec rojilnega razpoloženja. Včasih pa se nasprotno zgodi, da čebele zapolnijo celice za jajčeca optimalno pripravljenega sata s cvetnim prahom – tako situacijo je treba prepoznati ter sat izločiti za druge namene in ga nadomestiti s satnico ali zgrajenim mladim satom. Tekma, na kratko, ki zahteva ves april precejšnjo čuječnost: ta mesec bom vzpostavil zdrave temelje za optimalen razvoj čebelje družine, preprečitev oziroma odložitev rojilnega

Foto: Corazd Trušnovec

Zimsko cvetoča dišeča brogovita lahko nudi pašo tudi še aprila – Bežigrad.

razpoloženja in končni izkoristek razpoložljivih paš (te so zadnja leta v Ljubljani kot že rečeno pretežno manovega izvora).

Pri čebelarjenju uporabljam samo svoje reciklirane voščine, ki se jih približno vsako drugo sezono nabere dovolj, da jih pozimi odpeljem pooblaščenemu izdelovalcu v sterilizacijo in izdelavo kakovostnih satnic. Kljub pretežno ljubiteljskemu obsegu čebelarjenja in hitri širitvi je mogoče postati po nekaj letih skrbnega zbiranja in pretapljanja voščin tozadevno samopreskrben, kar mi je v veliko zadovoljstvo.

Stare sate izločam vso sezono, se jih pa kar veliko nabere že spomladi – marca čebele marsikaterega v spodnji nakladi povsem »očistijo« starih zalog in je tako primeren za upokožitev, s tem pa nastane prostor za pomladitev satja, kar predstavlja tudi dober protirojilni ukrep ter nasploh izboljšuje higieno v panju. Da ne bi iz teh starih uskladiščenih satov nastala farma voščenih večš, jih sproti prekuhavam – hlebci voska pa so potem lepo obstojni.

Ko sem še kupal satnice, sem kljub »božjastni« razliki v ceni kupal samo takšne z ekološkim

Foto: Corazd Trušnovec

Skladovnica pripravljenih satnic in »čebelarske« nogavice Slocks.

Ljubljana-Siška: sadno drevje v razcvetu.

certifikatom, enkrat vmes pa sem dal tudi ves svoj vosek testno oziroma preventivno prečistiti. Le na ta način sem kolikor toliko prepričan, da je osnovno posodje – torej sveže satje za zalego in med – varno in brez škodljivih ostankov akaricidov in drugih snovi. Že tako se lahko zgodi, da prinesejo tuje čebele v panj z vletavanjem ali ropanjem elemente, ki potem v minimalno zaznavnih količinah neprijetno presenetijo pri analizah. Nekakovostne voščene osnove iz nepreverjenih virov imajo lahko v praksi številne nezaželene posledice – poškodovane in neuporabne celice, posedajoče se satovje, čebele luknjajo in grizejo satnice ter zavračajo gradnjo itd. Z nakupom in uporabo satnic sumljivega izvora torej zapravljam prostor, čas in energijo čebel, kar summa summarum prispeva k slabšemu izkoristku že tako mizernih sezon in zbijanju dodane vrednosti, v panj pa si za nameček navlečem še rakotvorne strupe. Njami! 🍯

Sveta maša za dobro čebelarstvo letino in v spomin na pokojne čebelarje

Čebelarstvo društvo Škofja Loka na velikonočni ponedeljek, 18. aprila 2022, ob 15. uri organizira sveto

mašo v podružnični cerkvi Brode pri Škofji Loki. Priporočili se bomo za dobro čebelarstvo letino in se

spomnili pokojnih čebelarjev.

Aleš Demšar, predsednik ČD Škofja Loka

Na Ljubljanskem gradu zaživela replika Plečnikovega čebelnjaka z dvorca v Lanem na Češkem

Nov čebelnjak, ki je dobil tudi status kulturnega spomenika in je pomemben del Čebelje poti v Ljubljani, je rezultat skupnih prizadevanj SID banke, Čebelarskega društva Barje, Čebelarske zveze Slovenije in Mestne občine Ljubljana.

SID banka je z donacijo v višini 10.000 evrov ČZS financirala postavitve Plečnikovega čebelnjaka na južnem pobočju grajskega hriba v Ljubljani, ki je poleg protokolarnega čebelnjaka v Višnji Gori in čebelnjaka pri OŠ Sostro že njena tretja donacija izgradnje slovenskega čebelnjaka. Za Plečnikov čebelnjak bo skrbelo ČD Barje. Postavljen je tako, da se bo njegovim obiskovalcem pogled razprostil proti Ljubljanskemu barju, čebelarjem pa omogoča širna prostranstva za njihovo opravešanje in nabiranje cvetnega prahu. Mestna občina Ljubljana je poskrbela tudi za ureditev dostopa, s čimer obiskovalcem nudi prijetno okolico na grajskem hribu.

Nov čebelnjak je replika Plečnikovega čebelnjaka z dvorca v Lanem blizu Prage na Češkem, ki ga je arhitekt Jože Plečnik zasnoval ob ureditvi rezidence prvega češkega predsednika Tomáša Garriguea Masaryka v 30. letih prejšnjega stoletja. Objekt, ki je zasnovan v obliki preprostega paviljona in sestavljen iz montažnih

Foto: arhiv ČZS

elementov, je že z arhitekturnega vidika velika pridobitev in je zato tudi pridobil status kulturnega spomenika, hkrati pa bo kot čebelnjak prispeval k že sicer izredno razvitemu čebelarstvu na območju Mestne občine Ljubljana, katerega pomemben del je tudi Čebelja pot,

ki vse bolj postaja pomemben del predstavitve naravne in kulturne dediščine v prestolnici. Dobre prakse in številne dejavnosti v okviru Čebelje poti so Ljubljani kar dvakrat prinesle naziv čebelam najprijaznejše občine v Sloveniji, in sicer leta 2017 in 2019. Še več, Ljubljana je danes vodilni partner v evropski mreži čebeljih poti (Bee Path Net) in verjetno tudi svetovna prestolnica čebel. Samo znotraj avtocestnega obroča je 125 čebelnjakov ali stojišč na terasah s skoraj 800 panji. V tem zgodnjem poletnem času, ko je v enem panju do 50.000 čebel, je v Ljubljani trenutno blizu 40 milijonov čebel. Tradicija urbanega čebelarjenja v Ljubljani ima bogato zgodovino, saj so meščani že v začetku prejšnjega stoletja začeli čebelariti na svojih vrtovih. Enega je postavil za svojega nečaka na svojem vrtu v Trnovem tudi Plečnik okrog leta 1930. Med iz Cankarjevega doma pa je deloma tudi pripomogel k nazivu zelene prestolnice Evrope leta 2016, saj je Ljubljana poleg drugih dokumentov predložila tudi laboratorijski izvid popolnoma neoporečnega medu iz Cankarjevega doma, brez vsakršnih ostankov težkih kovin ali pesticidov.

Ob odprtju replike Plečnikovega čebelnjaka je predsednik ČD Barje, Aleš Süßinger, povedal: »Ob

snovanju Čebelje poti leta 2015 se je porodila ideja o repliki te Plečnikove mojstrovine v Ljubljani. To svoje delo je visoko cenil tudi mojster sam, saj ga je uvrstil kot celostransko fotografijo v svojo knjigo iz leta 1941 z naslovom *Arhitektura perennis – Večnostna arhitektura*. Nov zagon je ideja dobila pred dvema letoma. Ker sprva ni bilo moč najti originalnega načrta v Ljubljani, je bil potreben obisk na dvorcu Lány in podroben ogled ter meritve čebelnjaka na Češkem. To je bilo storjeno v začetku oktobra 2019 s pomočjo čeških prijateljev, čebelarjev in apiterapevtov. Ko se je v Ljubljani oktobra lani našel še originalni načrt in se je v projekt vključil arhitekt Rok Žnidaršič, ki je – kot pravi v svojem nagovoru za bližnje svečano odprtje replike čebelnjaka velik poznavalec Plečnikovih del, dr. Krečič –, znal blizu 100 let stare mojstrove načrte prenesti v živ umetniški organizem, prenesti pravega češkega Plečnika med nas'. Poleg predsednika ČZS Boštjana Noča, ki je takoj podprl idejo, ter SID banke, ki je zagotovila sredstva, brez katerih tega objekta ne bi bilo, so projekt na različne načine podprli še mnogi drugi.«

Povzetek MB

Vir: Podpeskar, S., *Sporočilo za javnost SID banke z dne 2. 7. 2021.*

S sredstvi dobrodelnega pohoda po poteh Petra Pavla Glavarja v organizaciji Čebelarske zveze Sloveniji so si invalidi čebelarji uredili večnamenski prostor za svoje delo

Čebelarska sekcija invalidov, ki deluje pri Zvezi paraplegikov Slovenije, ima svoj domicil na sedežu Društva paraplegikov Prekmurja in Prlekije, kjer je bil z donacijo ČZS postavljen prvi učni čebelnjak za invalide na invalidskih vozičkih na svetu. To se je zgodilo v okviru prireditve svetovnega dneva čebel 25. aprila 2018, ko so ob slavnostnem odprtju naši čebelarji čebelnjak prejeli v upravljanje.

Zaradi prostorske stiske v čebelnjaku, predvsem pa zaradi specifičnosti čebelarjev na invalidskih vozičkih, ti namreč potrebujejo minimalno 80 cm premera za svoje gibanje in obračanje, se je začela iskati ustrezna rešitev, da bi lahko čebelarji invalidi imeli prostor za potrebe svojega dela. In ob pogovoru o načrtih za prihodnost je bilo to omenjeno Boštjanu Noču, predsedniku ČZS, ki se je takoj zavzel in predlagal, da bi mogoče tem potrebam posvetili dobrodelni pohod Petra Pavla Glavarja ob 300-letnici njegovega rojstva. Tako se je tudi zgodilo.

V Društvu paraplegikov Prekmurja in Prlekije so se odločili, da se za potrebe sekcije čebelarjev invalidov v ta namen ob njihovih poslovnih prostorih dogradi

Foto: Dane Kastelic

zaprti nezahtevni objekt tlorisne površine 21 m². Ta dva prostora sedaj namensko služita samo čebelarjem invalidom za izobraževanja in družabna srečanja, v primernih prostorih imajo sedaj shranjene svoje pripomočke, hkrati pa jim prostor omogoča tudi vsa sezonska čebelarska opravila in izdelavo različnih skulptur iz voska, ki jih izdelujejo članice društva paraplegikov v Murski Soboti.

Vrednost vseh del za ureditev primernih prostorov je 10.420,00 eur, izvedla jih je družba Mertuk, d. o. o, iz Beltincev. Prejeta donacijska sredstva od ČZS od dobrodelnega Glavarjevega pohoda v višini 9.900,00 EUR ter razlika do zaprtja naložbe v višini 520,00 EUR, ki jih je dodala še Zveza paraplegikov Slovenije iz sredstev, ki jih namesto državi donirajo slovenski državljani iz 1 % dohodnine, so bili nakazani Društvu paraplegikov Prekmurja in Prlekije, ki je izvedbo investicije pod

vodstvom predsednika Stanka Novak tudi vodilo.

Več si o čebelarski sekciji čebelarjev invalidov na invalidskih vozičkih preberite na spletni strani Zveze paraplegikov Slovenije.

Ob tej priložnosti bi se ponovno v imenu sekcije čebelarjev invalidov, ki deluje pri Zvezi paraplegikov Slovenije, in tudi osebno rad zahvalil Boštjanu Noču, predsedniku ČZS za to humano gesto in posluš. Posebno zahvalo namenjam tudi vsem udeležencem dobrodelnega pohoda, donatorjem in državljanom, ki so to plemenito dejanje podprli.

Dane Kastelic

Vira:

<https://www.zveza-paraplegikov.si/sl/programi-in-dejavnosti/čebelarstvo>

<https://www.zveza-paraplegikov.si/sl/novica/pohod-po-poteh-petra-pavla-glavarja-za-podporo-čebelarjem-invalidom-na-vozičkih>

Predstavljamo terenske svetovalce – Jakob Madjar

Foto: arhiv Jakob Madjar

Naj se vam malo predstavim. Rojen sem leta 1956 v vasi Ropoča v Občini Rogašovci. Večji del življenja sem bil zaposlen v založništvu in tiskarstvu, po 32 letih dela sem se zaradi težke bolezni leta 2011 upokojil. S čebelarstvom sem se seznanil leta 1977, ko sem se priženil v družino, kjer so bile čebele prioriteta, tast je bil namreč dejaven

in vzoren čebelar. Na začetku mi ni bilo preveč do dela s čebelami, a ko sem spoznal, kako prijetno je živeti s temi sicer pikajočimi, a lepo brenčečimi žuželkami, se nisem več obotavljal. Moj čebelarski stalež je 15 let s tastom in 30 let samostojno. Poznam čebelarjenje brez varoj, prevozniško čebelarjenje, čebelarjenje v nekdanji skupni državi in sedanje razmere. Kljub bolezni sem ostal zvest čebelarstvu, sicer ne prevažam čebel na veliko, le rezervne družine iz Murske Sobotice do Ropoče v Rogašovcih in nazaj. Stacionarno s 40 družinami v AŽpanjih čebelarim na domačiji svojih staršev na Goričkem v Ropoči, kjer sedaj živi sestra, in v Rogašovcih s šestimi družinami v AŽpanju v šolskem čebelnjaku, kjer že polnih 25 let vodim čebelarski krožek. Sem član ČD Rogašovci, prej Murska Sobotica. Čebelarim le za med in prodajo rezervnih družin. Pridelava medu je zadnje čase skromna, a če kaj zamedim, pridelam na svojem

področju cvetlični, akacijev, kostanjev in lipov med ter nekaj ajdovega. V terenskem svetovanju sem dejaven od vsega začetka. Delo s čebelarji me veseli, še posebej delo na terenu. Pomurci smo znani in dobri čebelarji. Kot terenski svetovalci skupaj s čebelarjem določim sorto medu, izmerim vodo in električno prevodnost ter med senzorično pokusim. Svetujem tudi glede vstopa v shemo kakovosti: SMGO. Opravljam pregled čebelarstev glede na rumeno obarvane obročke čebel, tega je na našem področju precej. Pobiram vzorce čebel, moje področje terenskega svetovanja zavzema 17 občin, vse so naštetje na ovitku čebelarske revije. Prirejam tudi delavnice na terenu in razna predavanja. Dobro sodelujem tudi z našo veterinariko Matejo Ratiznojnik. Veliko je tudi telefonskega svetovanja. Čebelarstvo v Pomurju je množično razširjeno, za to ima velike zasluge tudi vodstvo Čebelarske zveze Slovenije. Težave v zadnjem času so le slabe vremenske razmere, globalno segrevanje, pomanjkanje padavin in izumiranje medovitih rastlin ter razne ujme in druge nevšečnosti.

Če se še malo pohvalim: poleg terenskega svetovalca sem član Upravnega odbora ČD Rogašovci, Pomurske čebelarske zveze društev, preskuševalec medu in mentor mladih čebelarjev. Za svoje delo v čebelarstvu sem prejel različna priznanja in odlikovanja, in sicer: odličja Antona Janše III., II. in I. stopnje, zlato priznanje Petra Dajnka, srebrno priznanje za 20-letno vodenje čebelarskega krožka, prvo priznanje predsednika ČZS Boštjana Noča ter kup priznanj za med!

Jakob Madjar, terenski svetovalci JSSČ,

041/720 481, 041/598 356

Povračila trošarin za energente čebelarjem

Po novem **Pravilniku o načinu vračila trošarine za energente, ki se porabijo za kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo**, sprejetem 11. marca 2022, smo tudi čebelarji upravičeni do povračila trošarin za energente. Borba za vključitev tudi nas čebelarjev ni bila preprosta in je trajala skoraj sedem let. Sedaj so do povračila upravičeni vsi čebelarji, ki čebelarijo z vsaj 41 čebeljimi družinami in imajo čebele nameščene v stacionarnem čebelnjaku, oddaljenem

najmanj 5 km od svojega stalnega prebivališča. Povračila bodo deležni tudi čebelarji, ki čebele prevažajo na paše po vsej državi v oddaljenosti vsaj 10 km od svojega prebivališča.

Normativna poraba goriva za čebelje panje znaša:

1. 620 litrov za od 41 do 100 čebeljih panjev;
2. 1210 litrov za od 101 do 200 čebeljih panjev;
3. 1650 litrov za več kot 201 čebelji panj.

Čebelarjem priporočamo hranjenje računov ob nakupu goriva za namene čebelarjenja in prevoza čebel na pašo. Več o samem pravilniku in pogojih, ki jih bomo morali izvajati čebelarji za uveljavitev povračila trošarin, bomo objavili v naslednji številki SČ, ko bomo prejeli uradno tolmačenje pravilnika in njegovo izvajanje v praksi.

Aleš Bozovičar, vodja ONS

Povprečna maloprodajna cena medu v letu 2021

Komisija UO ČZS za ekonomiko čebelarjenja je na šesti redni seji, ki je potekala med 27. januarjem in 3. februarjem 2022, sprejela sklep, na podlagi katerega je v skladu s 13. členom Pravilnika o katastru čebelje paše, čebelarskem pašnem redu in programu

napovedi medenja (Ur. l. RS, št. 60/13) ugotovila in potrdila povprečno ceno medu v prodaji na drobno v letu 2021, ki jo je potrdil tudi UO na svoji redni seji 23. marca 2022. Ta je osnova za obračun povračila stroškov, ki jih imajo izvajalci pašnega reda pri razporejanju čebel.

Povprečna cena medu v prodaji na drobno v letu 2021 je bila 12,92 EUR/kg. Po pravilniku se pašnina obračunava v vrednosti desetih odstotkov od cene kilograma medu v prodaji na drobno.

Tina Žerovnik, svetovalka za ekonomiko čebelarstva

Priporočene cene za čebelje pridelke za leto 2022

Komisija UO ČZS za ekonomiko je na dopisni seji, ki je potekala med 27. januarjem in 3. februarjem 2022, sprejela sklep o priporočenih cenah za čebelje pridelke za leto 2022. Novost v letošnjem letu predstavljajo tudi priporočene cene za matice in matičnike, ki so pridobljene na podlagi cen na slovenskem trgu v preteklem letu in so jih potrdili vzrejevalci matic na svojem rednem letnem srečanju. Priporočene cene postavljajo orientacijsko vrednost pri cenah, ki jih določajo čebelarji za prodajo čebeljih pridelkov v okviru svojega čebelarstva. Treba se je zavedati pomena svojega dela in poslanstva ter s prodajo po primernih cenah glede na razmere na trgu poskrbeti za ekonomičnost svojega čebelarstva.

Tina Žerovnik, svetovalka za ekonomiko čebelarstva

Čebelji pridelok	Cena (EUR)	Cene čebeljih pridelkov iz ekološke pridelave	Cena medu za sheme višje kakovosti (SMGO, Kraški in Kočevski med itd.)
cvetlični med (900 g)	12,7	16,5	15,2
akacijev med (900 g)	13,3	17,3	16,0
lipov med (900 g)	13,3	17,3	16,0
gozdni med (900 g)	14,1	18,3	16,9
kostanjev med (900 g)	14,1	18,3	16,9
smrekov med (900 g)	15,4	20,1	18,6
hojev med (900 g)	16,9	21,9	20,3
cvetni prah (0,1 kg), osmukanec, sušen*	6,2	7,9	
cvetni prah (0,1 kg), osmukanec, svež, globoko zamrznjen*	6,2	7,9	
cvetni prah, izkopanec (0,1 kg)**	37,1	48,3	
propolis (10 g)**	3,9	5,0	
propolis (10 g), pridobljen na ustreznih mrežicah**	6,2	7,9	
matični mleček (10 g)	12,4	16,3	
vosek (1 kg)	10,7	13,4	
vosek, deviški (1 kg)	18,6	24,2	
čebelja družina (sat pokrite zalege s čebelami)	14,6	19,1	
gospodarska matica	17,01		
rodovniška matica	56,3		
matičnik	5,1		

* Cvetni prah: Svež cvetni prah – osmukanec pomeni cvetni prah, ki je po odvzemu očiščen in globoko zamrznjen.

Sušen cvetni prah – osmukanec pomeni cvetni prah, ki je po odvzemu očiščen in obdelan s sušenjem na toplim zraku.

Cvetni prah – izkopanec pomeni cvetni prah, ki je pridobljen z izkopavanjem iz satnih celic.

** Propolis:

Propolis (10 g) pomeni propolis, očiščen vseh primesi, brez vidnih delov voska, navadno strgan iz posameznih delov panja.

Propolis (10 g), pridobljen na ustreznih mrežicah, pomeni propolis, očiščen vseh primesi, pridobljen s tehnologijo dobre čebelarske prakse z lovilnimi pripomočki: plastičnimi mrežami, posebnimi plastičnimi vložki, platnom...

Finančno nadomestilo čebelarjem zaradi vpliva povečanja cen energentov

Na podlagi Zakona za omilitev posledic dviga cen energentov v gospodarstvu in kmetijstvu je bil 11. marca 2022 v Uradnem listu objavljen Odlok o finančnem nadomestilu zaradi povečanja cen energentov v čebelarstvu. Upravičenci do finančnega nadomestila so fizične in pravne osebe, ki so bile 5. 3. 2022 vpisane v Centralni register čebelnjakov. Finančno nadomestilo bo dodeljeno v obliki pavšala v višini pet evrov na čebeljo družino. Pri

dodelitvi skupne višine nadomestila se bo upoštevalo število čebeljih družin na dan 30. junij 2021. Za prejem nadomestila mora imeti čebelar urejeno številko KMG MID, odprt transakcijski račun v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo, na dan uveljavitve odloka poravnane zapadle davčne obveznosti in druge denarne nedavčne obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo, v višini, ki presega 50 evrov in ni v postopku zaradi insolventnosti

po določbah zakona, ki ureja finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje. AKTRP bo upravičencem, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev nadomestila, v 30 dneh po uveljavitvi odloka izdala informativno odločbo, sredstva pa bodo čebelarji prejeli samodejno na svoj transakcijski račun, brez oddajanja vlog.

Tina Žerovnik, svetovalka za ekonomiko čebelarstva

Javni razpis za ukrepa sofinanciranje čebelarske opreme in racionalizacija sezonske selitve panjev v programskem letu 2022

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je 11. marca 2022 objavilo dva javna razpisa za čebelarje za oddajo vlog za ukrepa:

- sofinanciranje čebelarske opreme in
- racionalizacija sezonske selitve panjev.

Skupna višina nepovratnih sredstev, namenjenih *sofinanciranju čebelarske opreme*, znaša do 380.000 evrov, skupna višina nepovratnih sredstev, namenjenih *racionalizaciji*

sezonski selitvi panjev, pa 26.000 evrov. Dejavnosti za izvajanje ukrepov, kamor se štejejo izdaja, prejem in plačilo računa oziroma računov za upravičene stroške javnega razpisa, **ne smejo biti začete pred 1. avgustom 2021 in morajo biti zaključene najkasneje do 31. julija 2022.** Za začetek dejavnosti se po tem javnem razpisu štejejo izdaja, prejem in plačilo računa oziroma računov za upravičene stroške po Uredbi in po tem javnem razpisu. Rok

za oddajo vlog je začel teči 16. marca 2022 ob 9. uri in traja do zaprtja javnega razpisa 31. julija 2022. Več informacij na: www.czs.si. Z vprašanji se lahko obrnete tudi na naši svetovalki: Tina Žerovnik, svetovalka specialistka za ekonomiko pri JSSČ (040/436 513, tina.zerovnik@czs.si), Petra Bračko, svetovalka specialistka za ekonomiko pri JSSČ (040/436 518, petra.bracko@czs.si).

Petra Bračko, svetovalka JSSČ

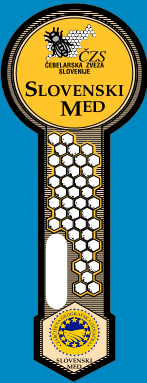
Vabilo k sodelovanju pri testiranju čebeljih matic v pogojih reje

Sodelavci Kmetijskega inštituta Slovenije vabimo gospodarsko usmerjene čebelarje, da v čebelarski sezoni 2022/2023 sodelujete pri testiranju čebeljih matic v pogojih reje (proge-

no testiranje). Za čebelarje, ki se boste vključili v testiranje matic, bomo izvedli usposabljanje in pripravili program oz. navodila za testiranje. Matice boste prejeli predvidoma v

četrtak, 16. junija 2022. Vloge sprejemamo do 14. maja 2022 (01/280 52 41, manca.kojek@kis.si).

Manca Kojek, Kmetijski inštitut Slovenije

Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo

Prosimo vas, da v skladu s Pravili sistema SMGO poročate o porabi zaščitnih prelepk in količini medu, označenega z zaščitnimi prelepkami SMGO v letu 2021. Poročila pošljite na e-naslov: ines.zunic@czs.si. Ob tem poudarjamo, da morate to storiti tudi, če medu niste točili.

Število novih članov SMGO-ja februarja 2022	Število članov, ki so izstopili februarja 2022	Število vseh članov SMGO-ja februarja 2022
2	2	436

Za vključitev v kakovostno shemo Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo navežite stik z Aljažem Debelakom po tel.: 040/436 519 ali 01/729 61 29 oz. po e-pošti: aljaz.debelak@czs.si. Več informacij najdete na spletni strani www.slovenskimed.si, in sicer v rubriki SMGO.

Javni razpis za sofinanciranje zdravil

V Uradnem listu je bil objavljen Javni razpis za ukrep Sofinanciranje zdravil, dovoljenih v ekološkem čebelarstvu za zatiranje varoje v programskem letu 2022 (koda QR »Sofinanciranje zdravil«).

ČZS

»Sofinanciranje zdravil«

Posnetek predavanja o Antonu Janši

V Čebelarstem muzeju v Radovljici je v ponedeljek, 28. februarja 2022, potekalo predavanje prof. dr. Andreja Šalehar o Antonu Janši (koda QR »Predavanje«).

ČZS

»Predavanje«

Urniki usposabljanj v aprilu

Vsa usposabljanja so namenjena vsem slovenskim čebelarjem. Člani ČZS morajo na usposabljanja obvezno prinesiti izkaznico ČZS! Pridržujemo si pravico, da iz objektivnih razlogov urnik naknadno dopolnimo, spremenimo ali usposabljanja nadomestimo s spletnimi predavanji. Redno spremljajte posodobitve urnika usposabljanj na spletni strani ČZS.

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Stik
2. apr.	9.00	Medena kulinarika – delavnica *	Marija Arh Ivanšek	Medgeneracijski center Prebold, Dolenja vas 53, Prebold	g. Grm 041/201 327 obvezna prijava
4. apr.	16.00	OSNOVNE Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	dr. Andreja Kandolf Borovšak	Čebelarški center Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, Lukovica	ga. Kovačevič 01/729 61 24
4. apr.	16.00	OSNOVNE Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Tomaž Samec	Predavalnica Milana Erjavca, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, Pivola 10, Hoče	g. Vogrinc 041/818 705
6. apr.	18.00	Dobra čebelarška praksa	Vlado Auguštin	KS Leskovec, Ulica 11. novembra 24, Leskovec pri Krškem (nasproti cvetličarne Lilija)	g. Urek 070/600 282
7. apr.	17.00	Trženje čebeljih pridelkov in izdelkov iz čebeljih pridelkov	Tina Žerovnik	Velika dvorana Četrtna skupnosti Sostro, Cesta II. grupe odredov 43, Dobrunje	g. Svete 051/726 909
7. apr.	17.00	Razvojni načrti v čebelarstvu	Petra Bračko	Krpanov dom Pivka, Prečna ul. 1, Pivka	g. Dolgan 040/757 694
11. apr.	16.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITEV	Tomaž Samec	Čebelarški dom Šmarje pri Jelšah, Vegova ulica 28, Šmarje pri Jelšah	g. Babnik 031/790 827
11. apr.	17.00	Vzreja čebeljih matic*	dr. Stanislav Kapun	Gasilski dom Banovci	g. Trstenjak 051/315 559
12. apr.	17.00	Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu – OBNOVITEV	Aljaž Debelak	Kulturna dvorana Šentjanž, Šentjanž 22, Šentjanž	g. Kolenc 041/342 070
13. apr.	17.00	Vzreja čebeljih matic*	Marija Sivec	KS Leskovec, Ulica 11. novembra 24, Leskovec	g. Urek 070/600 282
14. apr.	16.00	Označevanje in tehnologija pridelave propolisa	Tomaž Samec	Čebelarški dom Hrastnik	g. Štaut 031/448 135
14. apr.	17.00	Priprava čebeljih pridelkov za prodajo in čebelarška zakonodaja s področja prodaje in trženja	Petra Bračko	KPC Majšperk, Majšperk 39, Majšperk	ga. Vedlin 051/610 705
18. apr.	17.00	Vzreja čebeljih matic*	dr. Stanislav Kapun	Kmetijska šola Turnišče-učni čebelnjak, Turnišče	ga. Vedlin 051/610 705
20. apr.	17.00	OSNOVNE Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Aljaž Debelak	Krpanov dom, Prečna ulica 1, Pivka	g. Dolgan 040/757 694
21. apr.	17.00	Možnosti pridobivanja in črpanja nepovratnih sredstev	Petra Bračko	ČD Juršinci, Juršinci 10, Juršinci	g. Križan 070/600 911
21. apr.	17.00	OSNOVNE Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Aljaž Debelak	Hiša kranjske čebele in čebelnjak kranjske čebele, Mestni trg 2, Višnja Gora	ga. Peunik Okorn 041/967 964; info@hkc.si
22. apr.	18.00	Gozdne paše*	Franci Šivic	Dom čebelarjev Apis Ribnici, Dolenji Lazi 52a, Ribnica	g. Škulj 041/368 115
25. apr.	17.00	Prepoznavanje medovitih rastlin*	Mojca Anzeljc	Hiša kranjske čebele in čebelnjak kranjske čebele, Mestni trg 2, Višnja Gora	ga. Peunik Okorn 041/967 964
25. apr.	17.00	Apiterapija*	Franci Šivic	GG Idrija, Trg Sv. Ahacija 2, Idrija	g. Kolenc 041/468 121
april 2022	17.00	Medena kulinarika – delavnica*	Marija Arh Ivanšek	lokacija bo sporočena naknadno	g. Lotrič 041/767 238 obvezna prijava
5. maj	17.00	OSNOVNE Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu	Aljaž Debelak	ČRICC, Rožna dolina 50a, Lesce	g. Perčič 041/523 781

* Javno naročilo za izvedbo usposabljanja v čebelarstvu

Vsak nasvet šteje pri delu s čebelami

Smo v času, na katerega smo vsi skupaj že komaj čakali, in sicer da opravimo preglede pri čebelah in se s svojim terenskim svetovalcem pogovorimo o aktualnih zadevah pri delu s čebelami. Terenski svetovalci v čebelarstvu so prav sedaj na voljo vsem čebelarjem za nasvete, saj vsak nasvet šteje za lažje in uspešnejše delo s čebelami. Svetujejo zelo

široko na področju čebelarstva: od spremljanja in ugotavljanja obarvanosti čebel, ureditve čebelje družine v panju, ugotavljanja zalog hrane v panju do vstavljanja satnic v čebeljo družino. Svetujejo pa tudi čebelarjem začetnikom na začetnih tečajih, jih seznanijo s tem, kateri svetovalec dela na posameznem območju, izmenjujejo stike in

praktične nasvete. V tem času bodo poleg svetovanja opravljali tudi delavnice po terenu. Čebelarji, udeležite se teh delavnic, saj znanja nikoli ni dovolj, tako o prilagajanju vremenu, o posamezni lokaciji, posamezni čebelji družini ...

Tomaž Samec, svetovalec JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Urnik svetovalnih delavnic terenskih svetovalcev JSSČ v aprilu

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Stik
23. apr.	10.00	Dobra tehnološka praksa v čebelarstvu, osnovna odbira	Klavdijo Babič	Učni čebelnjak OČD Koper, Hrastovlje (pred farmo Trček desno, v smeri proti Hrastovljam)	g. Babič 041/825 680

V maju začetek praktičnih usposabljanj v novih regijskih učnih čebelnjakih

Čebelarški zvezi Slovenije je s pomočjo lokalnih čebelarških zvez oziroma društev uspelo na ravni čebelarških regij oblikovati tako imenovane regijske učne čebelnjake. Vseh 14 čebelnjakov bo delovalo od meseca maja 2022 dalje. V čebelnjakih bo možno izpeljati praktična usposabljanja. Usposabljanja bomo razdelili v dva sklopa: osnovna izobraževanja in posebna izobraževanja. Na posamezni lokaciji čebelnjaka se predvideva izvedba delavnic oz. seminarjev o dobri tehnološki praksi v čebelarstvu, prikazu osnovne odbire v čebelarstvu in izvajanje rejskega programa, oskrbi čebel skozi leto po načelih dobre čebelarške prakse, zdravstvenem varstvu čebel, apitehničnih ukrepov, tehnologiji čebelarjenja z AŽ-panjem, tehnologiji čebelarjenja z LR-panjem, pridelavi čebeljega strupa, SDHNC, tehnologiji pridobivanja namenskega propolisa, vzreji matic in ohranjanju kranjske čebele, označevanju in tehnologija pridelave cvetnega prahu, kot tudi praktičnega dela tečaja za čebelarje začetnike (osnovni in samoplačniški nadaljevalni). Izvajati pa bo možno

tudi dan odprtih vrat skrbnikov čebelnjakov, društvena srečanja posameznega ČD pri čebelnjaku ter usposabljanja mentorje čebelarških krožkov. Urnik usposabljanj v regijskih učnih čebelnjakih za mesec maj bomo objavili v SČ 5/2022.

Vlado Augustin, svetovalec JSSČ, in Marko Borko, vodja izobraževanja in usposabljanja

GJ PANJ

- za prehod iz AŽ v NAKLADNO čebelarjenje ("prednosti enakega satnika"),
- primeren za ZAČETNIKE (kompatibilen z LR in DB nakladami, enostavno rokovanje, hranjenje in zdravljenje čebel),
- KVALITETNA IZDELAVA (rogličeni spoji, kvaliteten smrekov les),
- MOŽNOST DOSTAVE.

040 464 873

www.mojcebelnjak.si

Mizarstvo Strgar d.o.o., Primičeva ulica 10 a, 1291 Škofljica

Panje izdelujemo po načrtih in s sodelovanjem z univ. dipl. inž. Ivanom Jurkovičem.

V 3 enostavnih korakih, do nadzora donosa medu v oddaljenem čebelnjaku. 25 LET

- Želite vedno **pravočasno** točiti med in nahraniti čebele, ki so v oddaljenih čebelnjakih?
- Zadovoljne stranke poročajo, da so **privarčevali** pri stroških goriva.
- Želite privarčevati vaš **dragoceni čas**?
- Želite biti **korak pred ostalimi** čebelarji?
- Za **napredne** čebelarje.
- 3 leta garancije
- višina 46 mm
- robustna in vzdržljiva **INOX** konstrukcija
- Opcija: **Vremenska postaja** (veter, padavine, temp, vlaga) NOVO!

Čebelarška Tehnica TCM-13

Kontaktirajte nas!

AMES d.o.o. T: +386 1 365 70 86
 Na Lazih 30 F: +386 1 365 71 02
 SI-1351 Brezovica E: info@ames.si www.ecebelar.si

IZDELAVA OMETALNIKOV ZA ČEBELE

Specifikacija:

- **Material:** inox, nerjaveča pločevina
- **Ometanje:** hitro, brez poškodb čebel
- **Pogon:** 2 zmogljiva motorja
- **Čiščenje:** enostavno razstavljanje
- **Napajanje:** 12 VDC
- **Pritrditev posode:** s stopalko na vzmet

tel.: 040-346-436 | e-naslov: cebelarskaoprema@gmail.com

Mali oglasi

PRODAM

Svež zamrznjen cvetni prah, pakiran po 40 dag (Turjak), tel.: 041/698 103.

Svež cvetni prah, zamrznjen, ter čebelje družine na 10 AŽ-satih in 10 1/1 LR-satih (Sevnica), tel.: 041/961 766.

Cvetni prah (Dolenjska), tel.: 031/474 758.

Čebelji vosek (50 kg), možna menjava za čebele, tel.: 070/199 036.

Čebelji vosek in propolisov granulata, tel.: 031/615 927.

Cvetlični in gozdni med, 100 kg (Ljubljana), tel.: 070/192 778.

Mešani med, točen julija 2021, v vedrih po 30 kg, dostava v Ljubljani in okolici, tel.: 040/874 470.

Tri čebelje družine na 10 AŽ-satih in pet družin na 2/3 LR-satih, tel.: 031/476 605.

Štiri čebelje družine na 10 AŽ-satih in eno na 6 AŽ-satih (Mokronog), tel.: 041/867 551.

Štiri močne čebelje družine na 7 AŽ-satih ter na 10 1/1 LR-satih, z lanskimi maticami, aprila (okolica Trebnjega), tel.: 041/773 412.

Pet čebeljih družin na 7 AŽ-satih, z mladimi maticami (Mokronog), tel.: 040/603 493.

Šest čebeljih družin, skupaj z AŽ-panji 10S, dobro ohranjeni, tel.: 031/466 775.

Sedem čebeljih družin na 7 AŽ-satih, tel.: 041/858 736, 07/495 76 45.

Deset čebeljih družin, komplet ali na satih (Prekmurje), tel.: 031/481 176.

Deset čebeljih družin na AŽ-satih (Slovenske Konjice), tel.: 041/756 810.

Deset čebeljih družin na 5, 7 in 9 AŽ-satih, z mladimi maticami, lahko tudi s panji (Dolenjska), tel.: 041/639 597.

Deset čebeljih družin na 7 AŽ-satih (Ptuj), tel.: 051/609 812.

Nekaj čebeljih družin na 7 AŽ-satih, z lanskimi maticami (okolica Ljubljane), tel.: 031/361 222.

Več čebeljih družin na 6, 7, 8 ali 9 AŽ-satih, količinski popust, dostava po Sloveniji (okolica Kranja), tel.: 040/957 885.

Več čebeljih družin na 9 AŽ-satih, z mladimi maticami, deviško satje (okolica Kranja), tel.: 040/306 344.

Več čebeljih družin na 10 AŽ-satih (okolica Dravograda), tel.: 040/412 739.

Čebelje družine na AŽ-satih (Žužemberk), tel.: 031/426 702.

Čebelje družine na AŽ-satih (okolica Kočevja), tel.: 041/491 307.

Čebelje družine na AŽ-satih (okolica Novega mesta), tel.: 041/703 051.

Čebelje družine na AŽ-satih (Posavje), tel.: 051/341 321.

Čebelje družine na AŽ-satih, prevzem v aprilu (okolica Moravč), tel.: 070/745 172.

Čebelje družine na AŽ-satih, tovornjak TAM 5000 (Prekmurje), tel.: 041/214 980.

Čebelje družine na LR-satih (Črnomelj), tel.: 041/722 875.

Čebelje družine na LR-satih z mladimi, močnimi maticami na mladem satju, tel.: 040/984 013.

Čebelje družine na 5 ali več AŽ-satih, tel.: 051/390 898.

Čebelje družine na 5 do 10 AŽ-satih, s panji ali brez (Tolminsko), tel.: 031/664 251.

Čebelje družine na 5 in 10 AŽ-satih (okolica Vrhnike), tel.: 031/588 587.

Čebelje družine na 5, 7 in 10 AŽ-satih (okolica Žalca), tel.: 031/766 533, 03/572 73 43.

Čebelje družine na 5, 7 ali 10 AŽ-satih, brez panjev, prevzem mogoč v drugi polovici aprila, tel.: 051/342 237.

Čebelje družine na 5, 9 in 10 AŽ-satih z lanskimi maticami (okolica Kranja), tel.: 041/723 001.

Čebelje družine na 6 AŽ-satih z lanskimi maticami, tel.: 040/511 653.

Čebelje družine na 7 satih (Novo mesto), tel.: 031/796 931.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih (Spodnja Idrija), tel.: 031/573 984.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih, matice 2021 (okolica Krškega), tel.: 041/ 774 124.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih z lanskimi maticami, tel.: 051/661 541.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih z lanskimi maticami (Ljubljana), tel.: 041/263 918.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih z lanskimi maticami, očiščene varoj (Ljubljana), tel.: 041/263 918.

Čebelje družine na 7 AŽ-satih, z lanskimi maticami (okolica Vrhnike), tel.: 041/727 131.

Čebelje družine na 7 in 10 AŽ-satih, tel.: 041/772 857.

Čebelje družine na 7, 8 in 9 AŽ-satih, centrifugo za vosek, krožno polnilno mizo, trietažni 10-satni panj in električno tehtnico (okolica Kranja), tel.: 040/563 247.

Čebelje družine na 9 AŽ-satih z lanskimi maticami, očiščene varoj (Sevnica), tel.: 040/708 777.

Čebelje družine na 9 ali 10 AŽ-satih, lahko skupaj s panji, z lanskimi maticami, očiščenje varoj (Slovenska Bistrica), tel.: 041/768 351.

Čebelje družine na 10 AŽ-satih (Rogaška Slatina), tel.: 041/822 366.

Čebelje družine na 10 AŽ-satih, tel.: 040/746 251.

Čebelje družine na 10 LR-satih (Škofljica), tel.: 031/510 274.

Čebelje družine na AŽ in 2/3 LR-satih (Bela krajina), tel.: 040/888 979.

Čebelje družine na LR-satih z mladimi maticami, močne, na mladem satju, tel.: 040/984 013.

Čebelje družine, rabljene panje, plemenilčke za vzrejo matic, osmukače za cvetni prah ter drugo čebelarstvo opremo, tel.: 041/661 576.

Zdrave čebelje družine na 7 ali 10 AŽ-satih in RV-satih (okolica Kočevja), tel.: 041/764 805.

Zdrave in močne čebelje družine na 10 AŽ-satih, lanske matice (okolica Maribora), tel.: 030/925 914.

Zdrave in močne družine na 7 AŽ-satih, mlado satje, lanske matice (okolica Kranja ali Kozine), tel.: 041/386 697, 04/204 25 95.

Lipove AŽ-satnike, kakovostne izdelave, in zaboje za roje ali omevence, možna menjava za vosek, lahko pošljem po pošti, ugodno, tel.: 031/753 345.

NOVO

Čebelarški muzej Radovljica

Svet opravevalcev

Odpri razstave in predstavitev monografije Petra Bole, Ivan Esenko in Andrej Šalehar
Svetovni dan Zemlje, 22. april ob 10. uri

Foto: Ivan Esenko

Dobrodošli!

Pokrovitelj projekta:

Lipove AŽ-satnike, šestkrat vrtane, lahko zažičene in s satnico, pošljem po hitri pošti, tel.: 031/763 345.

Zažičene AŽ-satnike, tel.: 041/236 256.

Dva trietažna AŽ-panja ter AŽ-panje 10- in 11-satarje, tel.: 041/398 900.

12 panjev in kompletno čebelarstvo opremo, ugodno, tel.: 031/380 674.

20 AŽ-panjev s čebelami in mediščnim satjem, 20 odlično ohranjenih panjev in kg propolisa, tel.: 041/784 230.

35 nakladnih panjev, naseljenih, odvoz se lahko po želji odloži na konec akacijeve paše, tel.: 041/704 233.

Novo AŽ-panje, 7- in 10-satne, smrekov les, rogljičeni spoji, lipovi AŽ-satniki, rogljičeni, vrtani, tel.: 040/838 754.

Tovornjak, prevozni čebelnjak Mercedes 12-13, s 44 trietažnimi panji, brez čebel, tel.: 041/620 542.

Novo AŽ-panje 7S in 10S, tudi trietažne, ter sublimator in ometalnik, možna menjava za izdelano satje, tel.: 031/501 801 (po 18. uri).

Novo AŽ-panje 5-, 6-, 7- in 10-satarje, tudi trietažne, možna je zamenjava za čebelje družine, tel.: 031/501 801 (po 19.00 uri).

Rabljene 5- in 10-satne AŽ-panje, tel.: 051/262 869.

AŽ-panje, 9, 10, 11 + 3S, ter 5, 7 in 9S AŽ-panje polovičarje, nove, ter AŽ-nakladne panje 10S, tel.: 041/840 357.

Prikolico za 30 LR-panjev (Vipava), tel.: 041/685 029.

Parcele za čebelnjake, velikosti do 4 x 5 metrov, z lok. informacijo za gradnjo. Tri sončne parcele, južna lega, velikosti od 1290 do 1350 m² za sadovnjak, medovite rastline. Na parceli je vodovodni jašek za vodo. (Maribor – Limbuš – pot na Meranovo), tel.: 041/694 139.

Prevozni zabojnik s 35 čebeljimi družinami v AŽ-panjih 10S, lahko po akacijevi paši (Goriška), tel.: 031/229 989.

Čebelnjak in brunarico s parcelo 12.000 m², 30 čebeljih družin, 42 trietažnih panjev, štirisatno akumulatorsko točilo in drugi orodje (Logatec), tel.: 070/709 640.

Stroj za vrtanje satnikov, napravo za zbijanje satnikov, 350 zažičenih satnikov in pribl. 1200 kosov lipovih letvic za satnike, tel.: 041/762 888.

Prešo za vlivanje AŽ-satnic, vodno hlajeno, izdelano iz 15-mm aluminija, teflona in nerjavečega jekla, tel.: 041/735 060.

Čebelarstvo tehtnico, na elektriko in baterijo, ni daljinsko vodena, tel.: 041/749 473.

Vakuumski dozirnik za med, zelo natančen (10 kozarcev/min), možna menjava za čebelje družine (Ljubljana), tel.: 041/775 275.

Točilo, avtomatsko, šestosatno, tel.: 031/435 469.

Točilo za med, ometalnike in plastične 30-litrne sode, ugodno, tel.: 041/625 127.

Elektronsko točilo, štirisatno, tel.: 031/544-874.

KUPIM

Pet rabljenih 10-satnih AŽ-panjev, tel.: 041/698 103.

20-30 rabljenih 10-satnih AŽ-panjev, tel.: 070/666 455.

Ometalnik za ometanje čebel 12 V, tel.: 031/505 626.

Čebelje družine na 7 LR-satih (jugovzhodna, osrednja in notranjska regija), tel.: 041/762 141.

Avtoprikolico, dobro ohranjeno, tel.: 031/834 131.

RAZPISI ZA STOJIŠČA

Spletna stran ONS: <https://cebelar.czs.si>. Telefonski odzivnik: 01/729 61 20. Vse vloge morajo biti v skladu s Pravilnikom o katastru čebelje paše, čebelarstvu pašnem redu in programu napovedi medenja (Uradni list RS, št. 60/2013) pisno posredovane izvajalcem pašnih redov. Predlogo elektronske vloge lahko pridobite na spletni strani ČZS: www.czs.si/Admin/load.php?sif_ob=12&sif_file=objave_podrobno&sif_parent=168.

ČD	Čebelja paša	Rok za oddajo vlog	Naslov za oddajo elektronske vloge	Informacije
Nova Gorica	robinija	15. 4. 2022	cebelarsko.drustvong@gmail.com	g. Bavdaž 041/975 393
Šempeter	robinija	15. 4. 2021	daniilo.konic@siol.net	g. Konič 051/683 717
Kanal - Brda	robinija	19. 4. 2021	info@cd-kanalbrda.si	po e-pošti
Gornji Grad	smreka	30. 4. 2022	janez.fale55@gmail.com, ČD Gornji Grad, Novo naselje 48, 3342 Gornji Grad	g. Fale 031/540 871
Moravske Toplice	robinija	15. 5. 2022	ČD Moravske Toplice, Ivanci 37, 9222 Bogojina	041/565 123, 041/530 688
Kamnica - Bresternica	gozd, lipa, kostanj	30. 5. 2022	tomazrobc@gmail.com	g. Robič 040/321 574

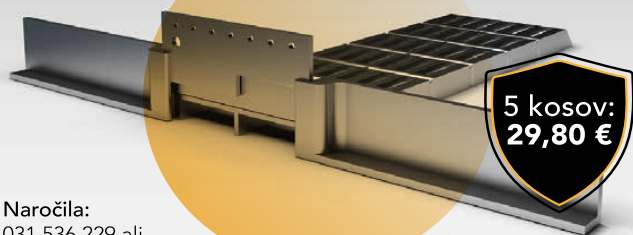
Čebelam prijazni premazi za les

belinka

www.belinka.com belinka

ČEBELJI KORIDOR ZA PREPREČEVANJE ČEBELJEGA ROPA

5 kosov:
29,80 €

Naročila:
031 536 229 ali
www.cebelykoridor.si

Zmagovalec natečaja najboljše tehnološke rešitve 2021

Čebelarstva tehnika
Meritve teže vsako uro
Sistem proti kraji (GPS)
Zaznavanje rojenja

Dostop do meritev znotraj istega čebelarskega društva ali javno!

www.BeeScales.io 031 536 229

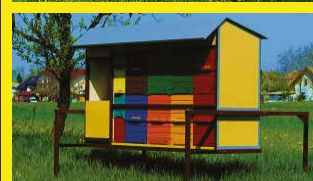

www.cebelskaoprema.si

REŠKA CESTA 18A ~ PRESTRANEK
PON-PET 8-16 h ☎ 031 339 287

Izdelava prevoznih čebelnjakov

Anton Ciglič s.p.
www.cebelnjaki.si
info@cebelnjaki.si
Telefon: 031 681 589

DOLINŠEK MARJAN S.P.,
IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME,
MD OPREMA

Sončni topilnik

Gladež 27
1411 Izlake
mobi: 041 985 313 po 15 uri
e-mail:dolinsek.marjan@gmail.com
<http://ometalnik.si>

Osmukalnik

Ometalnik

Spoznajte BeeConn

Brezžična nadzorna naprava za spremljanje dogajanja v vašem čebelnjaku.

www.beeconn.si | info@beeconn.si | 03/567 07 34

Miha Kunstelj s. p., inž. Jože Kunstelj s. p.
Zavrti 41, 1234 Mengeš
Tel.: 031/352 797, 01/723 70 27
apikunst.si jm-kunstelj@amis.net

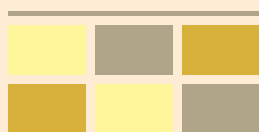
Čebelarški jopiči, kombinezoni, klobuki, kape, rokavice...
Čebelarstva točila, motorji (80 in 110W), ročni pogoni
Posode za med, ventilacijske obleke, gumijaste rokavice, kapa z lupo...

UGODNE CENE!

Čebelarški center Gorenjske v Lescah, Rožna dolina 50a, vam omogoča:

- izdelavo satnic iz vašega voska,
- odkup voska,
- nakup AŽ- in LR-satnic.

Vse informacije dobite na: www.cricg.si ali 031/628 499

TRADICIONALNA IZDELAVA
VSEH VRST AŽ-PANJEV
NAJBOLJŠI
SLOVENSKI
SMREKOV LES
ROGLJIČENI
(CINKANI) SPOJI

www.krze.si

PRI ENKRATNEM NAKUPU
DESETIH AŽ-PANJEV
**VAM PODARIMO
PRAŠILČEK**

Idrijska 10, 1360 Vrhnika
041-420-200
01-755-13-17

**MIZARSTVO
KRZE**
1938

Wachsverarbeitung | Imkereiarartikel
Deutsch Haseldorf 75 | 8493 Klösch, Avstrija
Telefon & faks: +43 (0) 3475/2270
info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas:
Ponedeljek–petek: 8.00–12.00, 13.00–18.00
Sobota: 8.00–12.00

Jezik za sporazumevanje: nemščina in slovenščina.
Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju
Logar trade, d. o. o., iz Šenčurja in
Jana posredovanje, zastopanje, Maribor.

Kako nas najdete:

Imejte svoj vosek pod nadzorom!
Satnice iz lastnega voska so spet aktualne.

- Imate možnost prisostvovati predelavi svojega voska ali starega satja! Obvezna je predhodna telefonska najava!
- Najmanjša količina obdelave je 20 kg surovega voska ali 50 kg starih satov.
- Jamčimo razkuževanje s paro.
- Zelo ugodno razmerje med količino in kakovostjo.
- Po želji izdelujemo satnice vseh debelin in velikosti.
- Predelava voska poteka vse leto.
- Velika izbira pripomočkov za čebelarjenje.

info.belokranjski-hram@t-2.si
Facebook – belokranjski hram

ODKUP VSEH VRST MEDU.
ZA VEČ INFORMACIJ POKLIČITE
NA TELEFONSKI ŠTEVILKI:
040 745 750 ali 040 748 588

Čebelarstvo opremo si lahko ogledate na naši spletni strani: www.belokranjski-hram.si

Belokranjski hram d.o.o.
Ulica Staneta Rozmana 26, 8340 Črnomelj
M: +386 40 748 588
Delovni čas: pon., tor., čet., pet.: 09.00–16.00
sre.: 09.00–17.00
sob.: 08.00–12.00

PE Maribor
Trgovina Gardina
Cesta XIV. divizije 75, 2000 Maribor
Tel.: +386 2 471 51 73
Delovni čas: pon.–pet.: 8.00–18.00
sob.: 8.00–12.00

INHALACIJA IZ PANJA

Z inhalacijskimi seti API-AEROSOLI, API-AEROSOL II in API-AEROSOL Plus lahko izvajate aerosolno apiterapijo iz panja. Izbirate lahko med seti z naravnim vlekem in seti s prisilnim vlekem.

Medikoel d.o.o., Jalnova cesta 2, 4240 Radovljica, T: 04 537 85 10, M: 041 618 775, info@medikoel.com, www.medikoel.com, www.s-mediko.com

POLNJENJE MEDU V VREČKE

Za vas napolnimo med v priročno pakiranje, v 8 gramske vrečke. Naj bo vaš med, v praktični embalaži, prisoten povsod, tako v gostinskih lokalih, kot v vsakem pohodniškem nahrbtniku.

PROPO STEAM - UPARJALNIK PROPOLISA

Apiterapevtski aparat Propo Steam nam s segrevanjem naravnega propolisa omogoča izvajanje inhalacijske terapije. S priloženim priborom uporabnik sam ali s pomočjo apiterapevta izvaja inhalacije, ki koristijo pri težavah dihalnega sistema. Propo Steam pa je primeren tudi za čiščenje lebdečih delcev, mikrobov in organskih topil iz zraka. Prostor prijetno odišavi z vonjem propolisa.

MATIČNA REŠETKA

SATNIK AŽ, LR, LR2/3

IZOLACIJSKE PENE

NOVO!!!
POGAČA
APIFONDA
PAKIRANA PO
1 kg ALI 2,5 kg

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME TRGOVINA - ČEBELARSTVO

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.
Gabrje 42, 1356 Dobrova
Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307
GSM: 031 351 964

E-pošta: robineli@siol.net
WWW.RIHAR-KOCJAN.SI

Delovni čas: od pon. do čet.
9.00 - 12.00 in 15.00 - 17.00,

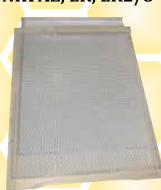
pet.: 9.00 - 15.00

ZMERNE CENE - TRADICIJA - KAKOVOST - IZKUŠNJE,
PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU
Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

VSE ZA OBNOVO PANJEV

NOVO!!!!
VSE ZA IZDELAVO PANJEV IZ
NERJAVEČEGA MATERIALA!!

PLASTIČNA OBEŠALA

TESTNA MREŽA

OJAČANA RAZSTOJIŠČA,
RAZSTOJIŠČA 11 + 3,
JAHAČI ZA SATNIKE

SATNICE

IZDELAVA IN PRODAJA
VSEH VRST SATNIC.
PO DOGOVORU MOŽNA IZDELAVA
SATNIC IZ LASTNEGA VOSKA.

MOŽNA JE
IZDELAVA SATNIC IZ
LASTNEGA VOSKA
OD 20 kg DALJE.
OGLEJTE SI IZDELAVO
SATNIC NA
NAŠI SPLETNI STRANI.

ČEBELARSTVO DEBEVEC

APIS MED

Trgovina in proizvodnja: Vrhnika, Opekarska 16
tel.: 01/755 12 82, faks: 01/755 73 52

Delovni čas:
ob delavnikih 9.00-12.00
14.00-16.00

V mesecih april, maj, junij
ob sobotah odprto od 9.00 do 12.00.

info@apis-med.si
www.apis-med.si

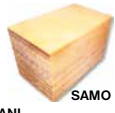

10-SATNI AŽ-PANJ

NAKLADNI AŽ-PANJ

KAKOVOSTNI
AŽ-SATNIKI
CENA 1,20 EUR
LASTNA
PROIZVODNJA
ZBITI, LEPLJENI, VRTANI

PREDELAVA
VOSKA V
SATNICE
SAMO 1,80 EUR/KG

PRAŠILČEK
AŽ 3-, 5-, 7- IN 9-SATNI

TRIETAŽNI
AŽ-PANJ

DVOJNO CEDILO
ZA MED

KAKOVOSTNA
RSF-TOČILA
IN POSODA

PLASTIČNA
POSODA 25 KG

PITALNIK
5 l ZA
AŽ-PANJE

■ Naročeno blago pošljemo tudi po hitri paketni pošti (z izjemo lomljivih izdelkov). ■ Po izjemno nizki ceni vam iz vašega voska izdelamo satnice – 1,80 EUR/kg. ■ Za izdelavo satnic uporabljamo samo steriliziran vosek (30 min nad 125 °C), ki ga predhodno mehansko očistimo nečistoč (do 90 %) s posebnim postopkom posedanja (nečistoče so večinoma težje od čebeljega voska), s čimer vam zagotavljamo čistejši in kakovostnejši vosek. ■ Prodamo čebelje družine na AŽ satih. Sprejemamo naročila za matice.

PANJI SO IZDELANI NATANČNO IN KAKOVOSTNO

Zapustili so nas

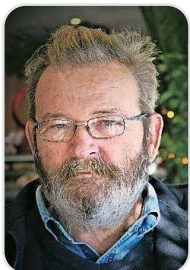
VINKO ŠNEIDER
1946–2022

Vinko je bil odličen čebelar, dober prijatelj in dober pedagog. Svoj prosti čas je namenil čebelam in izobraževanju mladih čebelarjev. 35 let je bil mentor čebelarkega krožka na OŠ, njegovo delo pa je bilo poplačano s številnimi uspehi mladih čebelarjev na tekmovanjih. Izobraževal je tudi čebelarje začetnike ter sodeloval pri izdelavi učnih programov. Za svoja dobra dela je prejel številna visoka priznanja v čebelarstvu in Šilihovo priznanje na področju šolstva. Bil je tudi čebelarski mojster in poklicni čebelar NPK. V našem društvu je bil človek z neizmerno energijo, predanostjo, poštenostjo in ljubeznijo. Vse, kar je delal, je delal s srcem. Za vsa prenesena znanja smo mu izredno hvaležni.

ČD Alojz Greif Hoče

MIROSLAV ROGINA
1943–1921

Svojo čebelarsko pot je začel kot osnovnošolec. Čebele so ga spremljale do konca, dobrih 65 let. Bil je dober čebelar, saj je čebelaril v različnih vrstah panjev, predvsem pa zelo dober prijatelj, saj je vsakemu zelo rad priskočil na pomoč.

Zbral je vse številke *Slovenskega čebelarja* od prvega izida leta 1898 do danes. Zbral je tri kompletne zbirke, od katerih je eno podaril ČD Alojz Greif Hoče, 50 izvodov pa ČD Slovenska Bistrica. Bil je tudi odličen mentor mladim čebelarjem in inovator pri izdelavi panjev. Za svoje zasluge pri mentorstvu in izobraževanju mladih je prejel visoka priznanja ČZS, ČZDM in drugih društev. Za njim ostaja v našem društvu izjemna praznina, za vse smo mu izredno hvaležni.

ČD Alojz Greif Hoče

ANTON DANIJEL OBLAK
9. 9. 1941–8. 2. 2022

Zapustil nas je naš dolgoletni član Anton. Član ČD Rakek je bil od leta 1982, ko je začel s štirimi AŽ-panji in si jih je s svojo marljivostjo ter stalnim usposabljanjem povečal na 24 družin. Bil je inovator pri čebelarjenju v šestih trietažnih AŽ-panjih, kjer je uvajal v svoje čebelarstvo sodobne preventivne metode zdravljenja. Dejavno se je vključeval pri debatnih večerih. V društvu je bil blagajnik, član UO ČD in OZČD Cerknica, član in predsednik NO-ja, nazadnje član častnega razsodišča ČD Rakek. Za svoje delo je prejel odličji A. J. III. in II. stopnje, listino čebelarkega veterana in listino častnega člana ČD Rakek. Hvaležni smo mu za vse opravljeno delo v ČD Rakek. Pogrešali ga bomo v svojih vrstah.

ČD Rakek

RUDOLF TURK
1931–2022

2. februarja smo se čebelarji ČD Nova Gorica na pokopališču v Stari Gori pri Novi Gorici poslovili od svojega dolgoletnega člana Rudija. V društvo se je včlanil leta 1981, in od takrat bil dejaven, dokler mu je zdravje dopuščalo. Dolgo let je bil praporščak društva, dejaven član upravnega odbora, redno se je udeleževal sej in s svojim svetovanjem pomagal izpeljati zastavljene načrte. Za svoje zasluge je prejel odličji A. J. III. in II. stopnje in društvena priznanja. Bil je velik ljubitelj narave in čebel, saj je v pozni starosti še vedno skrbel za 15 čebeljih družin. Veseli smo, da je čebele prepustil sinu Darku. Hvaležni smo mu za vse, kar je storil za dobrobit slovenskega čebelarstva. Naj počiva v miru.

ČD Nova Gorica

MARJAN KRANER
11. 10. 1970–24. 4. 2021

Marjan Kraner se je včlanil v društvo leta 2013. Čebelariti je začel že prej. Čebelaril je z desetimi AŽ-panji. Vseskozi je bil dejaven član ČD Negova, kjer je bil tudi član nadzornega odbora, vse dokler ga ni težka bolezen pripeljala do tega, da je moral opustiti funkcijo. V času svojega čebelarjenja je prejel priznanje društva in

odličje A. J. III. stopnje. Naj počiva v miru!

Alenka Rojko,
predsednica ČD Negova

JOŽE VALENTINČIČ
7. 3. 1957–24. 11. 2021

V novembru nas je mnogo prezgodaj za vedno zapustil naš član Jože Valentinčič. V društvu se nam je pridružil po upokojitvi in si uredil ličen čebelnjak. Bil je dejaven član in se je hitro vključil v delo v upravnem odboru ter se rad udeležil naših srečanj. Čebelarji ČD Kanal - Brda ga bomo ohranili v lepem in spoštljivem spominu.

ČD Kanal - Brda

IVAN PETERKA
1934–2022

V mesecu februarju nas je nenadoma zapustil častni član društva Ivan Peterka. V naše vrste je vstopil leta 1967. Več let je zelo prizadevno sodeloval pri organizaciji čebelarskih taborov in kasneje pri gradnji čebelarkega doma v Zalogu. Bil je več let podpredsednik in predsednik društva, čebelarski preglednik, član upravnega odbora in član častnega razsodišča. Za svoje zasluge je prejel odlikovanja A. J. III., II. in I. stopnje. Pogrešali ga bomo in ohranili v lepem spominu.

ČD Moravče

PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor
Tel/Fax: 02/331 80 10

Delovni čas:

od ponedeljka do petka od 8.30 do 17. ure.
sobota: od 8. do 13. ure.

GSM: 051/348 426

e-mail: jana.pp@amis.net

www.cebelarski-center.si

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje - Jana
Pušnik Pokrivač s.p., Maribor

- Satniki AŽ-lipovi, rogljičeni
- Panji AŽ, LR
- Čebelarška oprema in drobni pribor
- Čebelje pogače

- Točila in posode za med
- Satne osnove AŽ, LR, Kirar

- Steklena in kartonska embalaža za med, propolis, medene pijače in ostale čebelje pridelke
- Darilni program

Naročeno blago vam lahko pošljemo s paketno pošto, pri večji količini pa po vaši ustovitvi na dom!

KIPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNIČE

☎(05) 368 45 80, ☎(05) 368 45 81

GSM 051 614 683

www.kipgo.net; kipgob@gmail.com

PE LUKOVICA, BRDO 8, 1225 LUKOVICA

☎(01) 729 61 30, e-pošta: cebelarna.lukovica@gmail.com

OBIŠČITE NAS
V NAŠI SPLETNI
TRGOVINI
WWW.KIPGO.NET

- PANJI
- OPREMA ZA PANJE
- SATNICE
- ZAŠČITNA OPREMA
- OSTALI ČEBELARSKI PRIPOMOČKI
- OPREMA IN PRIPOMOČKI ZA ODKRIVANJE SATOV
- TOČILA
- CEDILA
- OPREMA ZA SEGREVANJE MEDU
- OPREMA ZA POLNENJE MEDU
- EMBALAŽA

ZABOJNIKI ZA
PREVOZ AŽ
PANJEV

IZDELUJEMO:
-PRAŠILČKE: 3S,
4S, 5S, 7S
-PANJE AŽ: 9S, 10S,
po naročilu 11S, 12S
-PANJE AŽ 3E 9S,
10S, po naročilu 11S
-PANJI AŽ KOZINC
11+3

**NUDIMO
IZDELAVO
SATNIC
IZ VAŠEGA VOSKA**

-MIN. KOLIČINA VOSKA
10 KG

**ČISTEJŠI
CVETNI PRAH**

OSMUKALNIKI ZA CVETNI PRAH ZA
AŽ IN LR PANJ

VEČJA KOLIČINA CV.
PRAHU

POGAČE
HoneyBeePro
Standard in
HoneyBeePro
Protein

NAROČENO
POŠLJEMO
TUDI PO
POŠTI!

**PRIVOŠČITE
VAŠIM ČEBELAM
NAJBOLJŠE!
INVERTNE POGAČE**

30% VEČJA STIMULACIJA

SESTAVA:

FRUKTOZA 42%

DEKSTROZA 51.5%

MALTOZA 2.5%

TRIOZA 2%

SLADKOR 2%

**VENTILACIJSKI
KOMBINEZONI IN
JOPICI**

-zračni
-narejeni so iz treh slojev
tkanine in predstavlja
zato popolno zaščito

**PARNI TOPILNIKI
VOŠČIN, SONČNI
TOPILNIKI LESENI IN IZ
NERJAVEČEGA
MATERIALA ZA
1 ALI 2 SATA,
PREŠE ZA VOŠČINE**

Api-Bioxal

62 mg/ml raztopina za čebeljo družino

Inovativna formula
z visoko učinkovitostjo proti varozi,
varna in z odlično toleranco.

**BREZ
SLADKORJA:
BREZ RIZIKA
HMF**

ALVEIS
BETWEEN BEES & HONEY

Prilpava: JANUAR 2022

500 ml plastenka

(10-20 panjev)

5 L vsebnik

**TRETIRANJE VAROZE
NA OSNOVI
OKSALNE KISLINE
Z GLICEROLOM**

UPORABNO
12 MESECEV
PO ODPRTJU
(na sobni
temperaturi)

**EDINI ŽE
PRIPRAVLJEN
ZA UPORABO**

Na voljo pri vašem veterinarju.

VETCONSULT PHARMA d.o.o.

Zdravilo brez recepta. Pred uporabo natančno preberite navodilo!
O tveganjih in neželenih učinkih se posvetujte z veterinarjem ali s
farmacevtom.

Chemicals Laif

KROJAŠTVO ŠMIGOC
since 1969

**IZDELAVA ČEBELARSKIH
SLAVNOSTNIH OBLAČIL**

*Vsa oblačila vam izdelamo PO MERI.
Tradicija... z vami več kot 50 let.*

KROJAŠTVO ŠMIGOC, Andrej Šmigoc d.o.o., Spuhlja 86a, 2250 Ptuj
Kontakt: Dejan Šmigoc **031 433 638** • Andrej Šmigoc **041 949 331**

www.krojastvo-smigoc.si

Logar
ČEBELARSKA OPREMA

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA
Izdelano s smislom za detajle.

DELOVNI ČAS TRGOVINE

PONEDELJEK-PETEK:
09.00-12.00
13.00-17.00
SOBOTA:
ZAPRTO

**TRAFO ZA UTAPLANJE
SATNIC 3 STOPNJE**

NOVO!

PVC SATNICA AŽ
- dolga življenjska doba
- pred uporabo satnico povoskajte
- potrebujete zarezo na obeh robovih satnika

NOVO!

**VENTILIRANA OBLEKA IN
JOPIČ S KLOBUKOM**

Akcijska cena obleka: **58,00 EUR**
Akcijska cena jopič: **41,80 EUR**

V PONUDBI VSE VRSTE
SATNIC, TUDI EKOLOŠKE IN
SATNICE BREZ OSTANKOV –
S CERTIFIKATOM AT-BIO

**TEHTNICA ČEBELARSKA 200 KG
SMS/ GPRS**
od 468,00 EUR

PITALNIK ANEL LR 4L + 3L, DELJEN, PVC
Akcijska cena: **7,90 EUR**

SMUKALNIK CVETNEGA PRAHU PVC
Primeren za AŽ in LR panje
Akcijska cena: **9,80 EUR**

LOGAR TRADE D.O.O.
POSLOVNA CONA A 41
SI-4208 ŠENČUR

04 25 19 410

info@logar-trade.si
www.logar-trade.si

Naročeno lahko odpošljemo s paketno pošto.

Akcijske cene veljajo od 01.04.2022 do 30.04.2022 oz. do prodaje zalog. Cene vključujejo DDV.